

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra soukromoprávních disciplín

Práva výkonných umělců a jejich ochrana

Diplomová práce

Rights of performing artists and their protection

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
JUDr. Věra POPELKOVÁ

AUTOR PRÁCE
Bc. Simone GREGOROVÁ

PRAHA
2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne

.....
Bc. Simone GREGOROVÁ

Poděkování

Ráda bych touto formou poděkovala vedoucí mé diplomové práce paní JUDr. Věře Popelkové za její cenné rady a vstřícnost při vedení celkové práce.

ANOTACE

Diplomová práce je věnována okruhu práv výkonného umělce a jeho ochrany. Stěžejní částí obsahu práce je zejména podrobný výčet práv, kterými výkonný umělec disponuje a následně související problematika ochrany těchto práv. V rámci tohoto obsahu je práce rozdělena na deset kapitol, které se posléze rozčleňují na podkapitoly. První část je věnována především samotnému vstupu do dané problematiky výkonného umělce. Počáteční kapitoly pojednávají o autorském zákoně, historickém vývoji a základních pojmech z oblasti výkonných umělců. Rozsáhlá část práce se soustřeďuje na práva, jimiž výkonný umělec disponuje, jejich vznik a dobu ochrany. V závislosti na těchto kapitolách navazuje práce na téma ochrany práv výkonného umělce a na návrhy jejího zlepšení. Závěr je věnován příslušné judikatuře související s tématem a podrobným příkladům ze soudního prostředí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Výkonný umělec, Umělecký výkon, Autorský zákon

ANNOTATION

The diploma thesis is devoted to the scope of the performer's rights and his protection. The main part of the content of the work is especially a detailed list of rights that the performer has and subsequently related issues of protection of these rights. Within this content, the work is divided into ten chapters, which are then divided into sub-chapters. The first part is mainly devoted to the very introduction to the issue of performing artist. The initial chapters deal with copyright law, historical development and basic concepts in the field of performers. A large part of the work focuses on the rights available to the performer, their origin and term of protection. Depending on these chapters, the work follows up on the topic of protection of the performer's rights and suggestions for its improvement. The conclusion is devoted to the relevant case law related to the topic and detailed examples from the judicial environment.

KEYWORDS

Performing artist, Artistic performance, Copyright law

OBSAH

Úvod.....	7
1. Autorský zákon.....	9
2. Práva výkoného umělce a vztah k autorskému právu	10
4. Práva výkoného umělce v historii.....	14
4.1 Vývoj práv ve světě	14
4.2 Vývoj autorského zákona v Čechách.....	18
5. Vztah výkoného umělce k uměleckému výkonu.....	19
5.2 Umělecký výkon	20
5.2.1 Artista a další osoby.....	22
6. Práva výkoného umělce	23
6.1 Vznik práv výkoného umělce	23
6.2 Osobnostní práva výkoného umělce	25
6.3 Majetková práva výkoného umělce	29
6.4 Trvání majetkových práv výkoného umělce.....	35
7. Výjimky a omezení práv výkoného umělce	38
7.1 Třístupňový test.....	38
7.2 Volná užití.....	39
7.3 Zákonné licence	40
8. Výkoný umělec – prostředky obrany proti zásahům do jeho práv	41
8.1 Ochrana práv ve spojení s autorským zákonem.....	42
8.2 Trestní ochrana práv soudní a správní	47
9. Návrhy na zlepšení ochrany práv výkoného umělce	49
10. Příslušná judikatura a její příklady.....	51

10.1 Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázi	51
10.2 Divadelní režie není dílo, nýbrž výkon	53
Závěr.....	56
Seznam použitých zdrojů	58

Úvod

Koncem roku 2020 jsem zaznamenala zajímavou skutečnost v podobě novely návrhu autorského zákona, který od tohoto data započal svoji strastiplnou cestu legislativním procesem, týkající se ve své podstatě široké veřejnosti. Proč právě tato novela autorského zákona u mě vzbudila a stále vzbuzuje nebývalou pozornost? Ačkoliv gestorem tohoto zákona je ministerstvo kultury, návrh byl pro svoji nejednoznačnost a nejasnost velmi kritizován profesními odborníky již na samotném začátku své legislativní cesty. Podoba návrhu zákona, který byl vládou schválen a trpí velkými vadami, byl vrácen k projednání zpět do Poslanecké sněmovny. Pokud přece jen projde Poslaneckou sněmovnou bude skýtat obrovský prostor pro budoucí soudní spory.

Rozpory s přijatou evropskou směrnicí o autorském právu na jednotném digitálním trhu vedly ke stanovení nejasných pravidel, které si jednotlivé členské státy vyložily po svém. Stejně tomu bylo i s navrženou novelou zákona o autorském právu v ČR, která měla přinést jasná pravidla v oblasti autorského práva, zejména např. v souvislosti s nově zavedeným pojmem „daň z odkazu“ který v navrhované novele zákona přiznává vydavatelům práva na rozmnožování a sdělování tiskové publikace veřejnosti prostřednictvím online služeb poskytovatelů jako je společnost Google apod.

Toto právo podléhá podle evropské směrnice výjimce a nevztahuje se na soukromé nebo nekomerční užití publikací individuálními uživateli, stejně tak jako se nevztahuje na hypertextové odkazy, jednotlivá slova nebo velmi krátké úryvky. Ovšem právě předložený návrh novely tuto výjimku daně z odkazu pro využití tiskové publikace pro soukromé a nekomerční užití prostřednictvím online služeb neobsahuje. A tím otevírá nemalý prostor pro soudní spory. Navrhovaný zákon o této výjimce mlčí.

Svoji prací jsem se chtěla v souvislosti s překládanou novelou zákona o autorském právu dotknout palčivého tématu, které je poněkud obšrné a skýtá obrovské pole působnosti problematiky autorského práva a práva výkonných umělců. V této souvislosti bylo nezbytné se zabývat vývojem a historií autorského zákona a pojmy

s ním úzce související. Problematikou výkonného umělce samotného, včetně jeho práv a ochranou těchto práv.

1. Autorský zákon

Oblast autorského práva je upravena základním právním předpisem, kterým je zákon č. 121/2000 Sb. - o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů neboli autorský zákon. Tento zákon upravuje zejména práva samotného autora k jeho dílu a také práva, která úzce souvisejí s autorským právem.¹

Do této oblasti dále spadají konkrétně práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu, právo výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu, právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu, právo rozhlasového nebo televizního vysílatele k jeho vysílání, právo zveřejnitelů k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv a v neposlední řadě také právo nakladatele na odměnu. Mezi další oblasti, které autorský zákon upravuje patří úprava práva pořizovatele k jím pořizené databázi, ochrana práv dle zmiňovaného zákona a také kolektivní správa autorských práv a práv s ním souvisejících.¹

V poslední době je autorský zákon středem pozornosti zejména v souvislosti s předloženou novelizací. Společně s přijetím evropské směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu do českého právního prostředí vyvstala potřeba změny autorského zákona. Jedním z hlavních důvodů jistě byla skutečnost, že ačkoliv navrhovaná předloha tohoto zákona, která byla silně kritizována pracovní komisí pro hodnocení dopadů regulace (RIA) Legislativní radou vlády, byla ve finále právě vládou na své schůzi koncem roku 2021 schválena ve svém původním znění a vrácena zpět do Poslanecké sněmovny.² Návrh vypracovaný prostřednictvím Ministerstva kultury byl vládou předložen

¹ §1 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

² *Novela autorského zákona přináší „daň z odkazu“, ale zapomíná na soukromé či nekomerční užití.* [www.lupa.cz](https://www.lupa.cz/clanky/novela-autorskeho-zakona-dava-prava-vydavatelum-ale-zapomina-na-soukrome-ci-nekomercni-uziti/?szncid=xq-i-_f28f7y8_X3_vP08vD-9vD_9v_wurL79_Dy8_Dz_vPx9-j39fG6sqP79_Dy8PLx8vL09-j-8ve6pfv3__09oWH8oDy9oDz9oOA9PX18_CA9feE_oXzh4fw9Q&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu) [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: https://www.lupa.cz/clanky/novela-autorskeho-zakona-dava-prava-vydavatelum-ale-zapomina-na-soukrome-ci-nekomercni-uziti/?szncid=xq-i-_f28f7y8_X3_vP08vD-9vD_9v_wurL79_Dy8_Dz_vPx9-j39fG6sqP79_Dy8PLx8vL09-j-8ve6pfv3__09oWH8oDy9oDz9oOA9PX18_CA9feE_oXzh4fw9Q&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu

sněmovně 4. listopadu 2021. Projednávání tohoto návrhu zákona v poslanecké sněmovně dosud neproběhlo.³ Nejmarkantnější změna v autorském zákoně se má týkat především online webů jako je YouTube, ulož.to a jiných podobných platform, prostřednictvím kterých mohou umělci a autoři vykonávat či sdělovat svá díla / výkony. Tato změna cílí zejména na efektivnější způsob ochrany nositelů práv a s tím i souběžné licencování na internetu.⁴ Neméně důležitou změnou, kterou autorský zákon očekává je finanční příjem nazýván jako „daň z odkazu“. Návrh zákona samotný ovšem poněkud zapomněl na soukromé nebo nekomerční užití, jakož i na hypertextové odkazy, jednotlivá slova a kontroverzně zavedený pojem „velmi krátké úryvky“, díky kterým se může dostat uživatel do právního sporu s kolektivním správcem v případě, že jej bude sdílet na svém blogu.⁵

2. Práva výkonného umělce a vztah k autorskému právu

Autorský zákon zmiňuje výkonného umělce a jeho práva v první části zákona, hlavě druhé. Tato část zákona je nazvána jako práva související s právem autorským. Samotná oblast výkonného umělce má v zákoně své zvláštní zařazení. V jiných odborných textech je poměrně běžně užíván pojem „práva příbuzná“, jelikož autorské právo a právo výkonného umělce se velmi podobá nejen svými znaky. V autorském zákoně z roku 1953 se zmíněný pojem dokonce vyskytuje v podobě názvu pro práva výkonného umělce a zároveň podniků z této oblasti. Nástupce tohoto zákona ho ovšem v roce 1965 ruší z důvodu označení za pojem poněkud zavádějící.⁶

³ *Sněmovní tisk 31 Novela z. - autorský zákon – EU* www.psp.cz [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=31>

⁴ *Novela autorského zákona 2021 aneb Co nám připravilo Ministerstvo kultury?* www.osa.cz [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.osa.cz/novela/zakladni-informace/>

⁵ *Novela autorského zákona přináší „daň z odkazu“, ale zapomíná na soukromé či nekomerční užití.* www.lupa.cz [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: https://www.lupa.cz/clanky/novela-autorskeho-zakona-dava-prava-vydavatelum-ale-zapomina-na-soukrome-ci-nekomercni-uziti/?sznclid=xq-i-f28f7y8_X3_vP08vD-9vD_9v_wurL79_Dy8_Dz_vPx9-j39fG6sqP79_Dy8PLx8vL09-j-8ve6pfv3___09oWH8oDy9oDz9oOA9PX18_CA9feE_oXzh4fw9Q&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu

⁶ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská.

Lze tedy shrnout, že ačkoli si jsou tyto dvě oblasti práv velmi blízké, nelze považovat práva výkonného umělce za práva autora k jeho dílu, protože tato osoba dílo nevytváří, ale pouze jej provádí.⁷

Autorem díla bývá ve většině případů taková osoba, jejíž jméno je uvedeno na samotném díle autora nebo popřípadě v seznamu předmětů ochrany a tento seznam je vedený určeným správcem.⁸ Výkonný umělec i autor jsou fyzickými osobami a vzniklá práva jsou spjata výlučně s jejich osobou. Takové právo nemůže být převedeno na jinou osobu a není možné se ho vzdát. Práva výkonného umělce a autora mají beze sporu k sobě velmi blízko už jen faktem, že oba jsou nerozlučně spojeni prostřednictvím nehmotného statku, který vyšel z jejich činnosti a tím je buď dílo autora nebo výkon umělce.⁹ V případě autora je možno i vytvořit dílo společnou činností, při které bylo zapojeno více fyzických osob. Takové osoby jsou označovány jako spoluautoři díla. Spoluautoři mají autorské právo k danému dílu a tento výsledek činnosti patří všem společně a nerozdílně a každý z nich rozhoduje o nakládání s dílem jednomyslně.¹⁰ Autor vytváří namísto výkonu umělce tedy objekt definovaný jako dílo, které lze chápat jako ztvárnění autorova vědomí. Dílo může být zaměřené literárně, vědecky nebo jiným uměleckým směrem. Za autorská díla se tedy považuje vše, co je jakýmsi výsledkem činnosti samotného autora. Mezi taková díla se řadí například dílo dramatické či hudební, dále fotografie, choreografie, grafická díla, sochařská díla, architektonická díla, díla výtvarná, kinematografická, audiovizuální, dramatická, kartografická a v neposlední řadě i díla pantomimická.¹¹

⁷ COSTANTINI, Simona. Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁸ § 6 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

⁹ COSTANTINI, Simona. Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská..

¹⁰ § 8 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

¹¹ § 2 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

Mezi další výraznou podobnost výkonného umělce a autora lze definitivně zařadit skutečnost, že oběma těmto osobám náleží dle zákona určitá práva. Tyto kategorie práv jsou děleny na osobnostní a majetková práva, která jsou označena jako absolutní a působí vůči všem neboli erga omnes.¹² Osobnostní právo lze popsat jako takové, které se výhradně dotýká přímo dané osoby. Hlavní zásada osobnostního práva spočívá v rozhodování o tom, jakým způsobem dílo / výkon bude zveřejněn. Je zde také zaručeno právo umělci či autorovi na nedotknutelnost výsledku jeho činnosti. Pouze samotný umělec a autor tedy může rozhodovat o jakékoli změně nebo jiném zásahu do jeho díla / výkonu, a to samozřejmě vždy v souladu se zákonem.¹³ Lze tedy shrnout, že práva, která vznikla autorovi díla /výkonnému umělci jsou s jeho osobou navždy spjata a jsou definována jako nepřevoditelná a nezcizitelná.¹⁴

Majetková práva jsou dle zákona vymezena jako taková práva týkající se zejména užití díla / výkonu. Výkonný umělec i autor díla mají nárok na to, aby svůj výsledek činnosti užíli, a to buď v původní podobě nebo v jinak přetvořené či upravené podobě. K užití díla jiné osobě lze udělit souhlas, pokud je tak učiněno v souladu se zákonem. V případě, že autor / výkonný umělec úmyslně poskytne oprávnění druhé osobě k užití jeho díla, jeho práva nezanikají. Autor / výkonný umělec pouze musí připustit fakt, že jeho dílo bylo dáno do užívání i jiné osobě, a to dle uzavřené smlouvy.¹⁵

¹² COSTANTINI, Simona. Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

¹³ § 11 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ § 11 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ § 12 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

V souvislosti s užíváním určitého díla nebo výkonu vyplývá právo na to, aby mohl být tento výsledek činnosti i dále šířen a rozmnožován. Dnešní vyspělá doba nabízí poměrně vysoký počet moderních technologií¹⁶ a s těmito možnostmi se rozmnožování tvorby stává neustále snazším a jednodušším procesem.¹⁷

Společným prvkem v oblasti rozmnožování výkonu a díla je činnost zvaná pronájem. Pronájmem se rozumí takový proces, kdy je dílo / výkon v původním stavu či jeho rozmnoženina poskytnuta druhé osobě ku prospěchu. Nájemce má následně plný přístup k takovému výsledku činnosti výkonného umělce či autora v hmotné podobě a smí jej užít k hospodářskému nebo obchodnímu účelu, a to na dobu, která byla schválena oběma smluvními stranami.¹⁸ Další formou je například půjčka, která se opět vyskytuje jak u práv autora, tak i výkonného umělce. Podobně jako u pronájmu, může autor díla či výkonný umělec půjčit dílo / výkon v původním stavu nebo jeho rozmnoženinu druhé straně či veřejnosti opět k hospodářským nebo obchodním účelům. Půjčka obdobně jako pronájem se stanovuje oběma smluvními stranami na dobu určitou.¹⁹ Z předchozích činností plyne umělcovo či autorovo právo na patřičnou odměnu. Konkrétně může umělec / autor požadovat odměnu z rozmnožování jeho výkonu / díla a záznamu, pokud bude tento výsledný materiál určen pro osobní potřebu. Obdobně jako u autorského práva, může i výkonný umělec uzavřít s druhou stranou licenční smlouvu. Z této smlouvy nadále plyne povinnost druhé strany plnit povinnost v rámci odměny, která je směřována výkonnému umělci.²⁰ Majetková práva mají nepochybně určitou dobu své platnosti.²¹

¹⁶ DE ICAZA, Maria. *Learn from the Past, Create the Future – The Arts and Copyright*. Switzerland: vyd. WIPO, 2010. s. 15. ISBN 978-92-805-1621-0

¹⁷ § 13 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ § 15 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ § 16 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

²⁰ § 71 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

²¹ § 27 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

Dle zákona je stanoveno, že toto právo stále přetrvává i po smrti autora, a to až po dobu 70 let.²² U výkonného umělce je tato doba stanovena na 50 let s tím, že rozhoduje i skutečnost o jaký druh výkonu se jedná.²³

4. Práva výkonného umělce v historii

4.1 Vývoj práv ve světě

Počátky práva výkonných umělců nesahají tak daleko do historie jako kořeny práva autorského, jelikož dříve umělecký výkon šlo definovat pouze v podobě vystoupení, které bylo prováděno umělcem naživo. K takovému uměleckému výkonu nebyla ochrana prostřednictvím právních předpisů nutná z důvodu provedení uměleckého výkonu samotným umělcem. Bez umělce nemohl výkon tedy vzniknout. Dřívější umělecké výkony byly považovány za prostředek, kterým umělci vyjadřovali svou radost a většinou vznikaly z prostého potěšení. Mnohdy i samotné výkony nebyly vždy prováděny profesionály a poměrná část výkonů byla amatérského charakteru. Umělci se také těmito výkony podíleli na různých událostech, tradicích a rituálech. V krajních případech bylo i možné, že za svůj výkon dostal umělec zapláceno. Ovšem to pro umělce znamenalo především zvýšit svou snahu o rozsáhlejší okruh obecnstva a provádění stále nových uměleckých výkonů. Z důvodu nevypěstlosti v oblasti technických zařízení nebylo možné, aby umělec opakoval svůj výkon tedy jinak než prostřednictvím své osoby. V dávné době neměl umělecký výkon možnost rozšíření po celém světě nebo jiném území než to, kam se dostal sám umělec. S postupným nástupem moderní doby a neustále se vyvíjející technologie se stalo šíření uměleckých výkonů pro umělce mnohem snazším řešením, jak svoji tvorbu představit širšímu publiku lidí po celém světě.²⁴

²² § 27 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

²³ § 73 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

²⁴ COSTANTINI, Simona. Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

Dnešní přístroje jsou již schopné zaznamenat umělcův výkon a tím je možné i jejich následné opakování. Takovým způsobem dochází k oproštění uměleckého výkonu od původce. V tento moment je možné šíření tohoto obsahu neboli výkonu i bez vědomí umělce a následný strach z případného zneužití práv duševního vlastnictví není již od věci. Společně s těmito obavami přichází na řadu nutnost zavedení ochrany vůči uměleckým výkonům. Vznik ochrany vůči uměleckému výkonu nebyl, ale vůbec jednoduchým úkolem, jelikož nesměla být nějakým způsobem dotčena práva autora, která byla vždy považována za významnější oblast. Vycházelo se zejména z faktu, že umělcův výkon je jen „odvozenou“ formou tvorby autorova díla a je s ním společně spjata.²⁵

Až samotné přijetí Římské úmluvy přineslo velký zvrat v oblasti ochrany práv výkonného umělce, výrobce zvukového záznamu a rozhlasu. Česká republika prvně zaznamenala úpravu týkající se zmíněné oblasti až společně se zákonem č. 218/1926 Sb., o původním právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým. Uvedený zákon sice zatím neuváděl termín „výkonný umělec“, ale místo něj používal označení „zpracovatel díla“ ve smyslu osoby z jejíž činnosti vyplynula tvorba s osobitým charakterem. O několik desítek let později byla v roce 1993 založena Mezinárodní federace hudebního průmyslu v Římě, která se zabývá především ochranou práv výrobců zvukových a hudebních zvukově-obrazových záznamů. Mimo jiné se zaměřuje také na pirátství v dané oblasti s cílem jej minimalizovat a věnuje se učení a vzdělávání ochrany práv duševního vlastnictví. V neposlední řadě je také přispěvatelem při tvorbě nových legislativních rámců. Mezi další federace vzniklé v tomto období spadá Mezinárodní federace hudebníků, jejíž vznik se datuje na rok 1948 a Mezinárodní federace herců, která vznikla následně o čtyři roky později.²⁶

²⁵ COSTANTINI, Simona. Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

²⁶ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

Výše zmíněné organizace patří k úplně prvním svého druhu a za společný cíl mají v první řadě zlepšovat postavení a podmínky v oblasti práce výkonného umělce. Bývalé Československo zmiňuje v zákoně č. 115/1953 Sb., o právu autorském pojem „výkonný umělec“ s tím, že je zde tato osoba označena jako sólový umělec, který provádí umělecké či literární dílo. Tento zákon již dokázal pojmout obě hlavní skupiny práv, a to jak osobnostní, tak i majetková práva umělce a do jeho obsahu byla zahrnuta též úprava týkající se užití uměleckého výkonu bez vědomí výkonného umělce a s tím související umělcův nárok na odměnu. Zákon posléze uchopuje i dobu trvání ochrany těchto práv a samotný způsob ochrany.²⁷ V roce 1955 vzniklo Ochranné sdružení výkonných umělců se sídlem v Praze a bylo považováno za jedno z prvních vzniklých organizací na světě. Toto sdružení lze označit za předchůdce neziskové organizace INTEGRAM, která vznikla v roce 1990. INTEGRAM se soustřeďuje ve své činnosti zejména na čtyři právní oblasti, jimiž jsou: práva výkonných umělců jejichž výkony byly zaznamenány na zvukový záznam nebo zvukově obrazový záznam a dále na práva výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů.²⁸

Během roku 2021 tato společnost rozdělila výkonným umělcům a výrobcům v rámci užití jejich výkonů či záznamů odměny, jejichž částka dosáhla výše 581 milionů korun českých. V roce předešlém byla z důvodu korona virových opatření a samotné situace tato částka o něco menší. V roce 2020 INTEGRAM disponoval částkou 495 milionů korun. Celkový rozdíl mezi lety 2020 a 2021 činil okolo 8 %. I přes tuto nelehkou situaci a dobu, ve které se výkonní umělci ocitli, byla tato částka považována za veliký úspěch.²⁹

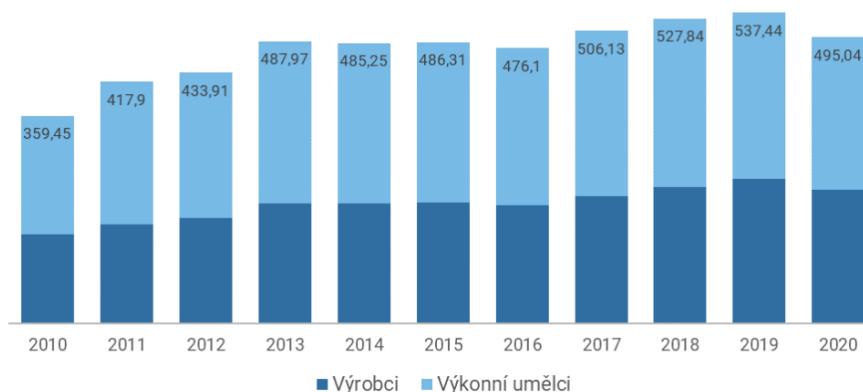
²⁷ COSTANTINI, Simona. Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

²⁸ *Kapitoly z historie INTEGRAM*. www.intergram.cz [online]. 2019 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/kapitoly-z-historie-intergram/>

²⁹ *Vyúčtování odměn INTEGRAM v číslech*. www.intergram.cz [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/vyuctovani-odmen-intergram-v-cislech/>

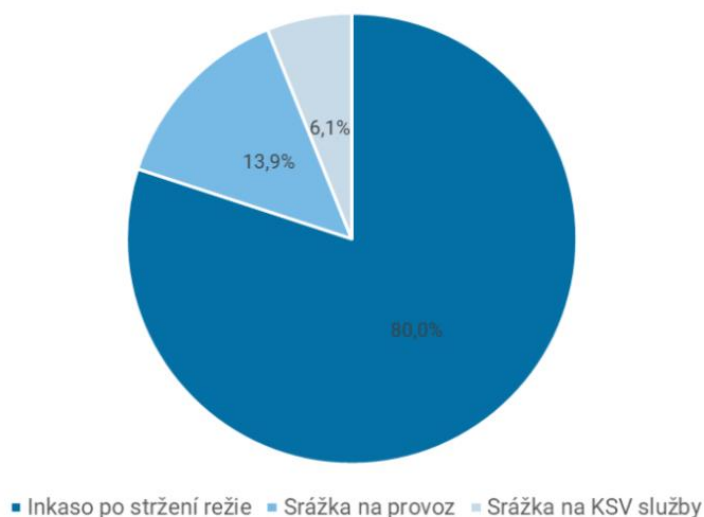
Vývoj inkasa INTERGRAM (v tis. Kč)

Obr. č. 1 Vyúčtování odměn INTEGRAM v číslech. www.integram.cz [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.integram.cz/vyuctovani-odmen-intergram-v-cislech/>

Kolektivní správce INTEGRAM má pod svými křídly již 700 tisíc umělců a výrobců. Z České republiky se k tomuto správci hlásí asi 17 tisíc nositelů práv. Aby tato společnost mohla sama o sobě fungovat a být v provozu, má též právo na jistou výši režijní srážky, která je strhávána z vybraného inkasa. Tato částka posléze slouží především k provozu společnosti INTEGRAM a k pokrytí jeho nákladů. Výši stanoveného procenta určují samotní nositelé práv. V roce 2020 tomuto kolektivnímu správci připadla srážka ve výši 13,9 %.³⁰

Režijní srážky z inkasa INTERGRAM

Obr. č. 2 Vyúčtování odměn INTEGRAM v číslech. www.integram.cz [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.integram.cz/vyuctovani-odmen-intergram-v-cislech/>

³⁰ Vyúčtování odměn INTEGRAM v číslech. www.integram.cz [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.integram.cz/vyuctovani-odmen-intergram-v-cislech/>

4.2 Vývoj autorského zákona v Čechách

V České republice sahají kořeny autorského práva až do roku 1846, kdy byl vydán císařský patent. Tento patent měl sloužit především jako prostředek na ochranu díla, které autor vytvořil. Nicméně hned o několik desítek let později byl tento slavný patent nahrazen již jinou zákonnou formou a tím byl zákon o právu původcovském, který byl směřován k dílům literárním, uměleckým a fotografickým.³¹

Na počátku 20. století se tato zákonná forma autorského práva ještě několikrát upravila či nahradila jinými zákony. V roce 1953 byl vydán zákon, který upravoval díla literární, vědecká a umělecká. Tento zákon měl úspěšnou platnost až do roku 1990 a následně by nahrazen zákonem, kterým se v České republice řídíme dodnes a tím je zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů neboli autorský zákon.³²

Současná právní úprava autorského zákona v České republice vychází zejména z mezinárodních úmluv, kterými jsou Bernské úmluvy týkající se ochrany literárních a uměleckých děl, dále Ženevské všeobecné dohody, Římské mezinárodní úmluvy o ochraně výkonných umělců, Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví a také sem spadají i Ženevské úmluvy o mezinárodním zápisu audiovizuálních děl, které byly schváleny roku 1989.¹⁷ Autorský zákon z roku 2000 je především jakousi reakcí na předešlé změny z 90. let 20. století a také se zaměřuje na ekonomiku trhu v souvislosti s autorskými právy.¹⁷

³¹ ŠTEMBERKOVÁ, Růžena, Martin SLOBODNÍK, Pavla MATULOVÁ, Petr ZDŘÁLEK a Jan ČERNÝ. *Úvod do problematiky duševního vlastnictví*. 1. uprav. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Kancelář transferu technologií, 2018. s. 11. ISBN 978-80-7394-710-1.

³² ŠTEMBERKOVÁ, Růžena, Martin SLOBODNÍK, Pavla MATULOVÁ, Petr ZDŘÁLEK a Jan ČERNÝ. *Úvod do problematiky duševního vlastnictví*. 1. uprav. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Kancelář transferu technologií, 2018. s. 11. ISBN 978-80-7394-710-1

5. Vztah výkonného umělce k uměleckému výkonu

Autorský zákon svou poměrnou část rovněž věnuje právům, jež se dají označit jako práva absolutní právní povahy a vztahují se k výkonnému umělci a jeho uměleckým výkonům. Autorský zákon se ve svém obsahu zaměřuje především na úpravu práv autora k jeho dílu, avšak práva výkonného umělce lze v tomto směru označit jako příbuzná právu autorskému, jelikož není možná existence uměleckého výkonu bez díla. V zákoně o autorském právu je tato oblast práv výkonného umělce ovšem podstatně méně obsáhlá, než je tomu u práva autorského. V tomto případě zákon zmiňuje výlučně díla umělecká, která mohou zahrnovat jak díla literárního typu, tak i jiná umělecká díla a takový umělecký výkon je vždy provázen prostřednictvím díla, a to v každé smyslově vnímatelné podobě.³³

Výkonný umělec svými právy v autorském zákoně nějak nezasahuje do práv autora, ale existuje zde zákonodárny princip vztahu mezi těmito dvěma druhy práv. Jak již bylo zmíněno práva autorská a práva výkonného umělce jsou si velice blízká i co do jejich obsahu. Pojem jako jsou „práva příbuzná“ se vyskytoval zejména v dřívější právní úpravě. Tato formulace slov plynula ze zákona č. 115/1953 Sb., zákon o právu autorském (autorský zákon) a později byla nahrazena pojmem „práva související“. Toto novodobé označení by mělo mnohem lépe stanovit a upřesnit rozdílnost ve zmiňovaných právech, která jsou upravena v autorském zákoně. Co se týče formulace tohoto termínu ve světě, je možné se s ním setkat i u mezinárodních smluv, kde jsou tyto práva označena jako „neighbouring rights“. Skutečnost, že si jsou různá umělecká díla a umělecké výkony velmi podobné je nepochybně vnímatelná. V historii tento fakt následně směřoval k různým pokusům se nějakým způsobem přiblížit prostřednictvím uměleckého výkonu literárnímu či jinému uměleckému dílu a společně i k jejich právům. Spolu se zákonnou úpravou a jednotlivými postupy se následně podařilo

³³ TELEČEK, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 738 ISBN 978-80-7400-748-4.

tyto dvě skupiny práv oddělit a v dnešní době má již samostatnou právní ochranu jak výkonný umělec, tak i autor a jeho dílo.³⁴

5.2 Umělecký výkon

Hlavním předmětem u autorských práv je především jeho dílo. U práv výkonného umělce je tento pojem smyslově vnímatelného ztvárnění umělcových pocitů, nazýván jako umělecký výkon. Takový výtvar je možné označit jako nehmotný předmět zvláštního druhu a povahy. Autorský zákon ve svém obsahu uvádí výčet druhů uměleckých výkonů, ovšem neúplnou formou, jelikož text zaznamenává pouze jednotlivé základní prvky těchto výkonů.³⁵

Je tedy možné tento text označit jen za jakýsi demonstrativní výčet uměleckých výkonů. Mezi umělecké výkony lze zařadit výkony herců, kteří se většinou podílejí na zpracování her. Za herce jsou v tomto případě označeni filmový herci, herci činohry nebo například herci, kteří vystupují prostřednictvím loutek či herci, jež vystupují pouze skrze gesta a mimiky neboli mimové. Tyto výkony následně spadají do oblasti divadelních děl nebo děl audiovizuálních. Zpěvák a pěvecký výkon označovaný jako zpěv je forma zpěvákovy vyjádření skrze jeho nadání. Pěvecký výkon může obsahovat text, ale nemusí.³⁶

Dalším uměleckým výkonem je hra na hudební nástroj, prostřednictvím kterého je posléze vytvořen hudební výkon. Hlavní postavou je sám hudebník, který tento výkon zprostředkovává skrze jakýkoli hudební nástroj, který sám ovládá. Tanec je v tomto případě označován jako výkon choreografického typu neboli jen choreografie a je vykonáván pomocí tanečníků a tanečnic. O něco složitější kapitolou je výkon dirigenta, jinak označovaného jako kapelníka. Jeho činnost zahrnuje především prostudování hudebního textu. Dirigent ovšem nemusí pouze provádět umělecký výkon, ale může ho být i takovou součástí jako například autor sám. Za situace, kdy je prováděno nové dílo výkonem sboru několika různých hudebníků a dirigent je součástí takové skupiny a vystupuje v ní, jsou mu posléze

³⁴ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 738. ISBN 978-80-7400-748-4.

³⁵ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 739. ISBN 978-80-7400-748-4.

³⁶ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 739. ISBN 978-80-7400-748-4.

přivlastněny dva samostatné druhy práv. V tomto případě dirigentovi náleží, jak právo autorské, které je spojeno s dílem, tak i právo výkonného umělce. Právo výkonného umělce by se v tomto případě vztahovalo k samotnému výkonu dirigenta, kterým bylo dílo provedeno. Předmětem činnosti sbormistrů je též nastudování hudebního díla, ale pěveckou formou. Tento pěvecký výkon je většinou doprovázen textem a úkolem umělce je, aby si jej nacvičil.³⁷

Co se týče práv sbormistrů, je tomu podobně jako již bylo zmíněno u práva dirigenta. Zákon také zmiňuje výkony režisérů, a především se zaměřuje na režiséry působící na divadelní scéně, jelikož režiséři audiovizuálních děl jsou zároveň autoři těchto děl a nespádají do kategorie výkonných umělců. Divadelní režisér se zaměřuje na oblast divadelní režie, kde ve většině případů pouze provádí stanovené dílo, které ovšem není jeho tvorbou neboli není jeho autorem, ale samotný autor je jiná, cizí osoba. Stejný případ nastává i u režiséra, který se zaměřuje na jinou formu režie. Následně sem zapadá i obsáhlá část umělců různorodé tvorby jako je například recitátor, který provozuje činnost zvanou recitování a jeho finálním výkonem je přednes či předčítatel, jehož výkon lze označit jako předčítání díla slovesného charakteru a mnoho dalších. Hlavním účelem či záměrem v oblasti práva výkonného umělce je, že pomocí uměleckých výkonů jsou prováděna díla především literárního typu nebo jiná umělecká díla kromě děl vědeckých. Zákon do uměleckých výkonů nezařazuje ani díla, která již nejsou součástí autorskoprávní ochrany a s tím ani nejrůznější druhy zpracování tradiční lidové kultury. Z takového tvrzení následně vyplývá, že výkon nemůže provádět dílo jiného charakteru nežli uměleckého. Umělecký výkon jako takový je možný chápat jako veškeré emoce, city a jiné vlastnosti výkonného umělce, který je provádí v určité formě. Tímto způsobem a samotnou povahou je výkon velmi úzce propojen s umělcem a jeho rysy odrážejí i značnou část jeho osobnosti. Vzhledem k tomuto faktu je přesné opakování stejného výkonu skoro nemyslitelné, jelikož se pravděpodobně vždy bude jednat o úplně nový umělecký

³⁷ TELEEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 739. ISBN 978-80-7400-748-4.

výkon, kterým bude dílo provedeno. S touto skutečností je spojen pojem označovaný jako autorskoprávní individualita.³⁸

Dílo, které je prováděno prostřednictvím uměleckého výkonu musí samo o sobě disponovat nějakou významností či alespoň stejnou hodnotou jakožto i samotný výkon umělce. Následně je ovšem možné, aby dílo, které není tak významné nebo má nízkou hodnotu bylo posléze provedeno vysoce kvalitním výkonem umělce. Umělecký výkon je tedy možné shrnout jako osobnostní projev výkonného umělce, do kterého samotný umělec vložil část svých pocitů a emocí, a tato tvorba je velice specifická s téměř vždy originálním projevem.³⁹

5.2.1 Artista a další osoby

Autorský zákon ve svém obsahu též zmiňuje výkony artistů, které zde označuje jako osoby jejichž tvůrčí činnost je považována za umělecký výkon. Tato definice naznačuje tzv. právní fikci, kde artistova tvůrčí činnost spadá do kategorie uměleckého výkonu, aniž by se skrze jím provádělo umělecké dílo. Tato tvůrčí činnost se svými prvky vztahuje spíše k fyzické či technické zdatnosti a zručnosti.⁴⁰

V tomto případě není možné okamžitě považovat za umělecký výkon například činnost v oblasti moderátorství. K takové činnosti je nutné splňovat určité charakteristické znaky dané zákonem a bylo by tedy nutné, aby výkon prováděl umělecké dílo. V případě, že by byly dostatečně naplněny zákonem stanovené znaky o uměleckém díle, je možné posléze připustit i fakt, že se bude jednat o umělecký výkon dané osoby. V této oblasti je nutno podotknout i výjimku týkající se artisty. Tato skutečnost definuje, že umělecký výkon nemůže vzniknout bez toho, aniž by bylo provedeno již existující umělecké dílo. Toto ustanovení je dáno autorským zákonem a jeho kořeny pramení z čl. 9 Římské úmluvy.⁴¹

³⁸ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 739-740. ISBN 978-80-7400-748-4.

³⁹ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 740. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁴⁰ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 740. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁴¹ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

Samotná ochrana artisty je tedy zakomponována do autorského zákona, který ovšem její podrobnosti neuvádí. Není, proto zřejmé, co se přesně tímto výkonem rozumí. Artista je tedy obecně vnímané označení fyzické osoby, která se například věnuje akrobacii nicméně může se zaměřovat i na jinou podobnou činnost v oboru a svým výkonem provádí určité umělecké dílo.⁴²

Další osoby, které se zaměřují na podobnou činnost jako artisté mají naprosto stejné podmínky a zákon rozhodně nevylučuje fakt, že i v jejich případě se může jednat o umělecký výkon za předpokladu souběžného provedení uměleckého díla, popřípadě literárního. Tyto výkony nejsou rozhodně považovány za klasický příklad uměleckých výkonů, ale v této oblasti autorského zákona mají své zvláštní umístění. Dalším příkladem tohoto typu může být technik, jehož úkolem je práce s osvětlením, zvukem apod. a v obecné situaci by tvůrčí činnost této osoby nebyla považována za umělecký výkon. Činnosti takové osoby jsou většinou ku prospěchu, objektivnímu vnímání uměleckého provedení díla prostřednictvím uměleckého výkonu, který je činností hudebníka nebo jiné nadané osoby. V krajních případech ovšem mohou tyto činnosti z oblasti techniky mít stejný umělecký ráz jako výkon umělce a osobám, které tuto činnost bezvýhradně velmi dobře ovládají se přezdívá „mistr zvuku“.⁴³

6. Práva výkonného umělce

6.1 Vznik práv výkonného umělce

Každé provedení uměleckého díla s sebou nese zároveň vznik nového uměleckého výkonu a jelikož je každý výkon v určitém směru originálním ztvárněním, jeho opakování je téměř nemožné a bylo by k němu zapotřebí zhotovení záznamu.

⁴² COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁴³ TELEČEK, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 740. ISBN 978-80-7400-748-4.

Takový záznam však není absolutně nutný pro samotný vznik uměleckého výkonu a ani pro práva daného umělce.⁴⁴

V tomto ohledu je naprosto dostačující pouhé vyjádření umělce výkonu v určité vnímatelné formě. Vznik práv výkonného umělce je považován za čistě neformální záležitost a výkon je označován zejména jako věc, která není hmotné povahy, se jedná se o věc nehmotnou. Doba ochrany majetkových práv umělce se může odrážet od jednotlivých hledisek týkajících se zejména hmotného zachycení, a to prostřednictvím techniky jako jsou digitální záznamy, DVD, datový nosič apod. V souvislosti se stále se vyvíjející legislativou Evropské Unie je velmi podstatnou náležitostí, o jaký typ záznamu se jedná. V tomto případě se může jednat o záznam zvukového typu nebo jiný druh záznamu. V případě, že by došlo k případnému zničení této techniky, na kterou byl záznam nahrán, neznámá to, že umělecký výkon tímto činem zanikl a ani to, že společně s ním zanikla práva.⁴⁵

Pro umělecký výkon neplatí náležitosti vztahující se k věku či svéprávnosti, ale může se jím stát skutečně kdokoli. Pro takový výkon neexistuje zastoupení ve smyslu zastoupení jinou osobou, jelikož umělec vždy provádí výkon osobně a v případě, že by místo něj výkon provedla jiná osoba, byl by výkon spjat výhradně s touto osobou a byl by považován za úplně nový. Co se týče některých druhů omezení, která se v této oblasti rovněž vyskytují, mohou jimi být veřejnoprávní omezení. Tato omezení se vztahují na určité skupiny lidí, popřípadě dětí a je jim dle zákona stanovena činnost, kterou mohou provozovat a kterou nikoliv.⁴⁶

⁴⁴ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllOwed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁴⁵ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllOwed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁴⁶ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllOwed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

6.2 Osobnostní práva výkonného umělce

Výkonnému umělci vznikají osobnostní práva v ten okamžik, kdy je umělecký výkon vytvořen. Následný zánik osobnostních práv je dle zákona spjat společně se smrtí výkonného umělce.⁴⁷

Autorský zákon společně s mezinárodním právem upravuje výčet těchto práv směřovaných k výkonnému umělci, přestože předchozí právní úprava tyto práva zahrnovala pouze ve formě norem, které následně odkazovaly na určitá ustanovení v zákoně. Pomocí této novější formy se tak zlepšil samotný obsah o některé nepřesnosti a samotný výklad umělcovi tvorby společně s jeho specifickými prvky. Autorský zákon z roku 1953 tuto problematiku nepojímal v takovém rozsahu a doba ochrany osobnostních práv zde nebyla kromě doktríny nikterak uchopena. Novější zákon z roku 1965 již tuto neomezenost práv zakomponoval do svého obsahu, ale v případě výkonného umělce tomu tak bylo až později.⁴⁸ Z platného autorského zákona plynou výlučná osobnostní práva směřovaná k výkonnému umělci. Taková práva jsou definovaná jako nepřevoditelná a umělec se jich nemůže vzdát.⁴⁹

Pojem nepřevoditelnosti práv lze chápat jako nemožnost jejich odcizení a převedení na jinou osobu, než je umělec sám. V některých případech je možno hovořit o zásahu do těchto práv jinou osobou, ovšem taková situace by nastala pouze v případě, kdy by patřičný souhlas byl udělen přímo výkonným umělcem a jednalo by se tedy o projev jeho svobodné vůle. Výkonný umělec by následně musel tuto skutečnost strpět.⁵⁰

⁴⁷COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁴⁸TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 749. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁴⁹TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 750-751. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁵⁰COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

Jak již bylo zmíněno, osobnostní práva posléze zanikají způsobem uvedeným v zákoně, a tím je samotné úmrtí výkonného umělce. V tomto ohledu se zde vyskytuje i společný znak výkonného umělce a autora, a tím je skutečnost, že některá osobnostní práva a jejich prvky vztahující se k tvůrčí činnosti umělce mohou přetrvávat i po jeho smrti a s tím i jejich ochrana. Výkonný umělec disponuje třemi základními kategoriemi výlučných osobnostních práv. Mezi umělcovo právo spadá nepochybně možnost rozhodnout o tom, jakým způsobem bude jeho výkon zveřejněn. Další právo je spojeno s právem na označení se jako původce tohoto výsledku tvůrčí činnosti. A třetí výlučné právo výkonného umělce v oblasti osobnostních práv se zaměřuje na užití uměleckého výkonu, a to takovým způsobem, který neovlivní jeho hodnotu k horšímu, tedy nebude snížena hodnota uměleckého výkonu skrze například znetvoření či jinou nežádoucí změnu.⁵¹

V následujících řádcích budou podrobně rozebrána výlučná osobnostní práva výkonného umělce. Opět je možné se setkat s podobností autorskému právu, kdy má i autor stejně jako výkonný umělec právo na to, aby rozhodl o způsobu uveřejnění svého díla či výkonu. Samotné zveřejnění lze chápat jako takový druh události, při níž má veřejnost možnost se setkat úplně poprvé s uměleckým výkonem. S uskutečněním tohoto kroku je posléze umělcovo osobnostní právo v podstatě vyčerpáno. Zveřejnění se nicméně může dotýkat i jiné oblasti a tou je v tomto případě právo majetkové a doba jejich ochrany. Pro práva majetková je tato událost neméně významnou.⁵²

⁵¹ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 750. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁵² TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 750. ISBN 978-80-7400-748-4.

V případě náhlého úmrtí výkonného umělce právo na zveřejnění výkonu zanikne a následný dědic, kterému jsou přiznána majetková práva (může být i osoba s licenční smlouvou) může nezveřejněný výkon posléze zpřístupnit veřejnosti. Pokud by sám výkonný umělec vyloženě vyjádřil svůj nesouhlas s uveřejněním díla i po jeho smrti, situace by směřovala pravděpodobně jen k jeho dědicovi či k osobě, jež by připadl odkaz výkonného umělce.⁵³

Mezi další výlučné osobnostní právo výkonného umělce spadá právo týkající se původcovství jeho výkonu. Toto právo je v autorském zákoně pojato v mnohem užším rozsahu než v případě autora a jeho díla. Práva na označení původcovství uměleckého výkonu není ovšem právem, které by náleželo všem výkonným umělcům, ale jsou zde zahrnuti jen zákonem dané osoby. Takové právo se tedy týká pouze sólistů, dirigentů, sbormistrů a divadelních režisérů.⁵⁴

Výše zmíněné právo slouží především k rozhodnutí, jestli bude jméno výkonného umělce uvedeno při události zveřejnění jeho výkonu a jakým způsobem tak bude učiněno.⁵⁵ Jiným výkonných umělců toto právo nepřísluší a mají nárok jen na společné jméno či jiné umělecké označení.⁵⁶ V krajních případech, kdy je umělecký výkon součástí například reklamního videa apod., není možnost, aby byla na výkonu uvedena jména všech výkonných umělců.⁵⁷

Nicméně jméno umělce může, ale také nemusí být na výkonu uvedeno. Takový druh výkonu bývá označen za anonymní. Za této situace posléze společně s

⁵³ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁵⁴ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 750. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁵⁵ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁵⁶ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 750. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁵⁷ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

umělcem vzniká nárok na utajení jeho identity a zákaz jejího prozrazení. V jiném případě se může jednat o umělcův pseudonym neboli umělecké jméno užívané při jeho tvůrčí činnosti. Autorský zákon uchopuje tedy způsob rozhodování umělce o uvedení svého jména při zveřejnění výkonu a mimo jiné i jeho následné užití. Samotná oblast vztahující se k užití výkonu je zakotvena v novele autorského zákona č. 216/2006 Sb.⁵⁸

Autorský zákon zmiňuje ve svém obsahu odstavec dotýkající se práv umělce a ochrany jeho integrity. Osoba, jež užívá umělecký výkon musí činit tak, aby nebylo nějakým způsobem zasaženo do integrity umělce neboli nesmí umělci způsobit újmu na jeho pověsti a musí vždy konat v souladu se zákonem. Toto právo spadá do kategorie výlučných osobnostních práv výkonného umělce a ten má následně nárok na svou obranu vůči nežádoucímu zásahu do jeho práv. Novela autorského zákona již podrobněji uvedla toto ustanovení, které je momentálně i v souladu s WPPT namísto původního textu tohoto ustanovení, kde byl zakotven pouze zákaz užití uměleckého výkonu takovým způsobem, který by nějak snižoval jeho samotnou hodnotu. V novém znění je tedy jiným způsobem uchopena tato problematika i z důvodu změny samotných prvků a kritérií obsahu ustanovení. Zákaz užití díla takovým způsobem, kterým by byla narušena pověst umělce je směřován především na třetí osoby, které výkon užívají. Stejná pravidla platí i pro ostatní výkonné umělce, kteří by na sebe měli navzájem brát zřetel a respektovat svá práva zejména pokud spolupracují na kolektivním uměleckém výkonu.⁵⁹

Zajímavou část ovšem tvoří skupina osob zabývající se parodií. V autorském zákoně je možno nalézt i licenci týkající se karikatury a parodie, ale tyto kategorie nespádají do obsahu zahrnující výkonného umělce.⁶⁰

⁵⁸ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 750-751. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁵⁹ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 750-751. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁶⁰ čl. 17 zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod* ve znění pozdějších předpisů

Pokud by osoba parodovala přímo výkon umělce, není pro tuto situaci stanovena přímá zákonná úprava a daná osoba musí pouze brát ohled na skutečnost, aby nějak nezasáhla do práv umělce, jež se rozhodla napodobit. Parodující osoba tímto způsobem tvoří zcela nový umělecký výkon, tudíž nezasahuje do původního výkonu umělce. Parodující se v této situaci může nejspíš jen dopustit porušení všeobecných osobnostních práv, jak uvádí občanský zákoník. Nebude se tedy nikoli jednat o činnost, která by byla vyloženě v rozporu se zákonem.⁶¹

Vážnější situace by nastala v momentě, kdy by osoba provádějící parodii užila přímo výkonu umělce. Následně by se dalo hovořit o nezákonném jednání, a tak i porušení umělcových práv. Okruh osobnostních práv výkonných umělců je úzce spjat s mezinárodními úmluvami, které byly zahrnuty do českého právního systému. První zmínka o osobnostních právech výkonných umělců se objevila již ve WPPT a vztahovala se výlučně k výkonům, které probíhaly naživo a bylo je možné sluchově vnímat. Mimo jiné se tento obsah dotýkal také výkonů, které byly zaznamenány různou zvukovou technikou. Později byl tento obsah rozšířen, a tak zaručoval výkonnému umělci jeho osobnostní práva v oblasti provozování živých výkonů a jejich záznamů.⁶²

6.3 Majetková práva výkonného umělce

V autorském zákoně je k nalezení výčet výlučných majetkových práv absolutní povahy a jsou směřovány výkonnému umělci. Majetková práva se cíleně zaměřují zejména na oblast ochrany zájmů výkonného umělce. Vznik tohoto práva se datuje na dobu, kdy bylo umělecké dílo vytvořeno. Následný zánik práv je poněkud odlišný než od práv osobnostních. Majetková práva totiž nezanikají společně se svým umělcem (smrtí výkonného umělce).⁶³

⁶¹ § 81 zákon č., 89/2012 Sb. *Zákon občanský zákoník* ve znění pozdějších předpisů

⁶² COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁶³ § 74 ve spojení s § 26 zákona č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů

Taková práva jsou ovšem též nepřevoditelná a není možné vzdát se jich. Mimo jiné mají i charakter díky kterému není možné je postihnout výkonem rozhodnutí a tato práva nelze zcizit. Po smrti umělce následně majetková práva přecházejí na patřičného dědice. Sám výkonný umělec může udělit souhlas jiné osobě k částečnému zásahu do jeho práv, a to prostřednictvím licence. Licenční smlouva je dvoustranné právní jednání, kdy se obě strany dohodnou se souhlasem umělce na možnosti užití jeho výkonu jinou osobou. V případě, že vyprší doba, která plyne z této smlouvy, navrátí se právo do původního stavu a opět je plně svázáno s výkonným umělcem. Užití uměleckého výkonu jinou formou není vyloučené, pokud toto jednání bude vždy v souladu se zákonem. V takové situaci tedy není potřeba projevu vůle neboli souhlasu od příslušného umělce a forma tohoto užití je obvykle označována jako „volné užití“. Co se týče okruhu majetkových práv a jejich možnému zcizení, může tak být učiněno jen za daných okolností, které zákon připouští. Zcizení majetkových práv tedy připadá v úvahu pouze pro případ úmrtí výkonného umělce.⁶⁴

Jak již bylo výše zmíněno, majetková práva posléze přecházejí na dědice výkonného umělce či na jiného právního zástupce. V jiných případech tato práva propadají státu a spadají do působnosti Státního fondu kultury České republiky. Díla zvukově obrazového typu neboli audiovizuální a díla užitá spravuje Státní fond kinematografie.⁶⁵

Z § 71 autorského zákona dále vyplývá, že mezi majetková práva výkonného umělce spadají tři základní kategorie práv, jimž jsou: práva na užití zvukového záznamu, práva na odměnu v souvislosti s rozmnožováním tohoto záznamu výhradně pro osobní potřebu a práva na odměnu v souvislosti s pronájmem tohoto záznamu. Ochrana majetkových práv se vztahuje na umělecké výkony bez ohledu na to, jestli proběhlo jejich zveřejnění.⁶⁶

⁶⁴ § 74 ve spojení s § 26 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ Státní fond kinematografie. www.mkcr.cz [online]. [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-fond-kinematografie-542.html>

⁶⁶ TELEČEK, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 753. ISBN 978-80-7400-748-4.

Dále jsou pod tuto ochranu zařazena díla audiovizuálního typu či jen zvukové záznamy a výkony, které byly uskutečněny živou formou. U výkonu též nerozhoduje fakt, jestli byla zachována jeho původní podoba nebo je výkon jakkoli přetvořen. V rámci ochrany majetkového práva zůstaly zachované podobné prostředky jako u práva autorského týkající se porušení nebo jiného druhu ohrožení umělcových práv.⁶⁷

Právo, které umožňuje umělecký výkon užít je součástí okruhu takového práva, které je určeno výhradně výkonnému umělci a ten na jeho základě smí výkon sám užít a udělit prostřednictvím souhlasu jiné osobě povolení neboli licenční smlouvu k jeho užití. Autorský zákon přednostně vyznačuje užití smluvní ačkoli není tato forma podmínkou. Mezi jiné bezesmluvní užití spadají zákonné licence, které jsou bezúplatné a rovněž zákonné licence úplatné vysílací.⁶⁸

Samotný okruh majetkových práv zahrnující zejména užití umělcova výkonu je nevýznamnější formou majetkového práva. V autorském zákoně jsou způsoby užití vypsány skrze demonstrativní výčet. Jednotlivé způsoby užití spojuje společný znak a tím je souhlas výkonného umělce. Mezi tato užití se následně řadí nejvýznamnější forma užití výkonu, která je stanovena v podobě vysílání. Spadají sem i jiné formy sdělování živého výkonu veřejnosti. Výše zmíněné užití je v autorském zákoně uvedeno jako prvotní forma užití a důvodem může být jeho jedinečný prvek zahrnující pojem neopakovatelnost. Toto užití je přímé a umělec svůj výkon vytváří v daný okamžik, tudíž není možné, aby již existoval záznam výkonu. Výkon je následně šířen prostřednictvím moderní technologie v rámci vysílání či živého přenosu. Následuje právo na záznam živého vysílání, kdy je v podstatě živá forma výkonu zaznamenána prostřednictvím techniky k tomu určené. Jak již bylo zmíněno, záznam výkonu určený výhradně pro osobní potřebu je součástí způsobu volného užití a není touto formou nějak zasaženo do práv umělce, pokud jsou dodrženy zákonem dané náležitosti.⁶⁹

⁶⁷ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 753-754. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁶⁸ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 754. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁶⁹ § 71 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

Právo na rozmnožování zaznamenaného výkonu představuje pravomoc osoby k vytvoření rozmnoženiny různých podob. Patříčná rozmnoženina se vztahuje k záznamu uměleckého výkonu a je považována za hmotnou věc. Tyto rozmnoženiny posléze nejčastěji slouží k obchodním účelům či jsou k nahlédnutí prostřednictvím audiovizuální technologie.⁷⁰ Užití výkonu v podobě rozšiřování rozmnoženin zaznamenaného výkonu je právo týkající se hmotného předmětu. Výkon sám o sobě nelze považovat za hmotnou věc, tudíž je toto právo spjata výlučně s rozmnoženinou záznamu takového výkonu. Záznam je poté šířen prostřednictvím obchodu nebo je umožněn přístup k němu pomocí převodu jiného vlastnického práva. Po uskutečnění tohoto kroku je zmíněné právo považováno za vyčerpané. Dalším právem, které následuje je právo na pronájem rozmnoženin zaznamenaného výkonu a s tím související právo na půjčování. V obou těchto případech je nezbytné, aby předmětem byla věc hmotné podoby neboli samotný záznam. Vytvořený záznam je obvykle opět určen k obchodování nebo má nájemce umožněný přístup k němu na časově omezenou dobu za účelem jiné formy prospěchu. Posledním užitím výkonu tohoto typu je sdělování zaznamenaného výkonu veřejnosti. Hlavním znakem tohoto práva je nutnost existence již vytvořeného záznamu a jeho rozmnoženiny. Výkon je možno zpřístupnit široké veřejnosti i v podobě, která není hmotným předmětem. Takový záznam výkonu je možno umístit prostřednictvím například počítačových sítí na k tomu určenou platformu. Prostřednictvím této sítě bude mít kdokoli přístup k záznamu v jakémkoli čase v podstatě bez omezení a díky tomuto typu sdělování, není právo vyčerpano.⁷¹

⁷⁰ TELEEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 755. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁷¹ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

Do souboru výše uvedených majetkových práv umožňujících výkon užít, lze zahrnout nicméně i právo výkonného umělce svolit k zařazení jeho výkonu do audiovizuálního díla. Výkon audiovizuálně užitý představuje tvůrčí činnost například herců,⁷² každopádně je možno se setkat v tomto směru i s pojmem licence, která je spjata s již vzniklým výkonem, který pro použití v díle audiovizuálního typu není opakovaně zaznamenáván. Příkladem této situace může být výkon hudebníka.⁷³

V této problematice se vyskytuje i neméně důležitý pojem, a tím je úplatná zákonná licence. Záznam umělcova výkonu na jeden z druhů přístrojů dnešní moderní technologie lze tedy považovat za zcela běžnou formu vzniku záznamu. V případě úplatné zákonné licence se jedná o užití schválené přímo zákonem, tudíž není třeba souhlasu od výkonného umělce. Výkon je posléze možno nějakým způsobem zachytit a tento záznam následně poskytnout k účelům obchodního charakteru. Tato forma zákonné licence povoluje nahraný záznam užít v rozhlasu či televizi a jejich vysílání. Zákonná licence je vydána za účelem platnosti pouze v obchodním prostředí a je směřována zejména na záznamy zvukového typu.⁷⁴ Pojem „úplatná zákonná licence“ lze definovat jako povolení pro stanovenou formu užití uměleckého výkonu, ovšem s nutností vyplacení dané odměny za tuto službu. Takový způsob užití je vyplácen skrze kolektivního správce, se kterým je spojena i povinnost uzavření smlouvy, a to již před samotným užitím výkonu, neboť by v opačném případě bylo takové jednání považováno za neoprávněné.⁷⁵

⁷² § 64 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

⁷³ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Katedra Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁷⁴ POLČÁK, Radim. a kol. *Autorský zákon. Praktický komentář s judikaturou*. Praha: Leges, 2020. s.546-547. ISBN 978-80-7502-391-9.

⁷⁵ POLČÁK, Radim. a kol. *Autorský zákon. Praktický komentář s judikaturou*. Praha: Leges, 2020. s. 547. ISBN 978-80-7502-391-9.

Na základě výše zmíněného výroku je tedy jasné, že forma této licence je směřována na užití takového výkonu, který byl zaznamenán pomocí zvukové nahrávky a ta posléze slouží zejména k obchodním záležitostem.⁷⁶

Takový záznam může mít podobu vysílání nebo přenosu a probíhat jakoukoli formou, to znamená i bezdrátově. Vysíláním se v tomto smyslu rozumí především vysílání výkonu daného umělce prostřednictvím moderní techniky jako je rozhlas nebo televize. Přenos je zde chápán též ve stejné formě jako tomu bylo u vysílání a jedná se tedy o přenos, jehož předmětem je umělecký výkon. Podstatou je, aby vysílaný výkon a samotný přenos tohoto vysílání měl za zdroj zvukový záznam, který je určen a slouží především k obchodním činnostem. Zároveň je důležité, aby patřičné vydání bylo vždy v souladu se zákonem a nejednalo se o neoprávněné jednání. Úplatnou zákonnou licenci vysílání nelze přiřadit i k jiným způsobům užití umělcova výkonu, jelikož se nevztahuje na ostatní formy tohoto užití. Oblasti provozování uměleckých výkonů ze záznamu zvukového typu, provozování rozhlasového a televizního vysílání a půjčování umělcova výkonu, který byl zaznamenán na audio nebo audiovizuální techniku podléhají kolektivní správě. Na rozdíl od těchto výše zmíněných oblastí je právo k přenosu dané formy vysílání uměleckého výkonu prováděného na živo, povinně dle zákona kolektivně spravované a stejně tak je tomu i v případě výkonu zaznamenaného prostřednictvím techniky jako jiný zvukový záznam nežli takový, který slouží k obchodním účelům. Za poskytnutí úplatné zákonné licence může chtít výkonný umělec patřičnou odměnu. Z důvodu existence kolektivního správce v daném okruhu práv se může umělec domoci této odměny jen prostřednictvím správce, kterým je momentálně společnost zvaná INTEGRAM.⁷⁷

⁷⁶ TELEEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s.755. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁷⁷ TELEEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 755. ISBN 978-80-7400-748-4.

Mimo právo výkonného umělce svůj výkon užít je nutné také zmínit podrobněji i další majetková práva spadající do této oblasti, a to s jedním významným prvkem a tím je právo na odměnu. Právo výkonného umělce na odměnu v souvislosti s rozmnožováním jeho zaznamenaného výkonu zejména pro účel osobní potřeby má velmi podobné znaky k právu autorskému.⁷⁸ Odměna je plněna prostřednictvím kolektivního správce a povinnost k tomuto plnění mají zejména výrobci nebo dovozci, kteří díky jejich technice mohou tyto rozmnoženiny vytvářet. Jak již bylo zmíněno, výkonný umělec má tu možnost na udělení licence, v tomto případě vztahující se k pronájmu rozmnoženiny jeho výkonu, který je zaznamenán skrze zvukovou techniku nebo zvukově obrazovou techniku. Osobě, se kterou tato licenční smlouva bude ujednána vzniká povinnost platit umělci určitou odměnu.⁷⁹ Právo na doplňkovou odměnu bylo prostřednictvím novely do zákona zahrnuto v roce 2014 s jistou unijní úpravou dle směrnice 2006/116/EU ve znění směrnice 2011/77/EU. Cílem unijního práva bylo pomocí tohoto kroku zakomponovat některá doplňková opatření v oblasti licencí.⁸⁰

6.4 Trvání majetkových práv výkonného umělce

Doba ochrany je v rámci majetkových práv výkonného umělce upravena směrnicí o době trvání ochrany, která se vztahuje na oblast Evropské unie. Dle této směrnice byla ochranná doba majetkových práv určena po dobu 50 let od okamžiku vytvoření výkonu.

⁷⁸ ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskopravní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. UNIVERZITA KARLOVA Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

⁷⁹ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁸⁰ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 756. ISBN 978-80-7400-748-4.

V nedávné minulosti, tak byl výkonný umělec pod ochranou svých majetkových práv od počátku vzniku výkonu nebo jinak od prvotního uveřejnění výkonu, a tudíž sdělením široké veřejnosti.⁸¹

Pak taková práva měla platnou účinnost 50 let od události výše zmíněné. Cílem směrnice Evropské unie bylo zejména tuto dobu prodloužit, avšak co se týče zvukových záznamů, tato oblast nebyla plně sjednocena s jinými a neplatila, tudíž pro ni stejná pravidla jako u ostatních záznamů výkonu. Současné právní předpisy tedy stanovují dobu ochrany na 50 let s podmínkou zveřejnění či vydání výkonu veřejnosti od doby jeho vzniku a toto ustanovení zahrnuje především jiný než zvukový záznam výkonu a zvukový záznam výkonu. Výkonnému umělci zanikají práva 50 let od chvíle, kdy výkon sám vydal nebo sdělil veřejnosti u jiného záznamu než zvukového typu. Jinak je této skutečnosti ovšem u plně zvukového záznamu výkonu. U tohoto typu záznamu totiž práva výkonnému umělci zanikají až za 20 let později než je tomu u předešlého zmíněného záznamu výkonu, tudíž za 70 let od prvního vydání či opět, sdělení široké veřejnosti. Samotná doba ochrany majetkových práv má velmi specifický odpočet. Tato doba se určuje vždy od prvního dne roku, který následuje po roce, ve kterém událost nezbytná pro tento odpočet vznikla. V souvislosti s tímto uskutečněným prodloužením trvání doby majetkových práv se pojí i několik vzniklých problémů právního a politického charakteru. Směrnice cílená především na prodloužení doby ochrany byla přijata v podstatě bez jakéhokoli důkladného projednání s veřejností a tím se stala středem kritiky mnoha odborníků.⁸²

⁸¹ LEŠKA, Rudolf. *Právní ochrana uměleckého výkonu* [online]. Praha, 2016 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/105727/150039389.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Disertační práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce prof. JUDr. Dr. iur. h. c. Jan Kříž, CSc.

⁸² LEŠKA, Rudolf. *Právní ochrana uměleckého výkonu* [online]. Praha, 2016 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/105727/150039389.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Disertační práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce prof. JUDr. Dr. iur. h. c. Jan Kříž, CSc.

V dnešní době ochrana výkonů zaznamenaných na zvukovou techniku se již velmi liší svou povahou od běžné formy nahrávky. Ve výjimečné situaci nelze vyloučit, aby takový záznam disponoval ochrannou dobou až 120 let od chvíle podání na rozdíl od nahrávky, která má obchodní životnost pouhých 5 let. Doba od podání samotného výkonu dalece přesahuje i oblast ochrany autorského díla. Zmíněná doba 120 let je ovšem za této situace pouze teoreticky myšlená, nicméně v případě vydání opravdu zcela jedinečného záznamu může být reálná.⁸³

Zmiňovaná doba prodloužení se výlučně vztahuje na umělcova majetková práva, která trvala minimálně konkrétně ke dni 1.11.2013. Jinou formou prodloužení je například prodloužení licence, která byla směřována výrobcí zvukového záznamu umělcova výkonu a jedná se v tomto případě o neomezenou licenci, která trvala též alespoň ke dni 1.11.2013. Český zákonodárce nicméně pochybil při této doplňkové unijní úpravě a není proto z daného výkladu jasně určeno, co se stane s licenčními smlouvami, které byly uzavřeny na určitou dobu od samotného uveřejnění umělcova výkonu. Toto nejasné a nepřesné vylíčení výkladu však mohlo i zapříčinit škodu nebo jinou újmu na majetkových zájmech výkonného umělce či jiné příslušné osoby.⁸⁴

Trvání majetkových práv umělce lze objektivně konkretizovat jako taková práva, která disponují určitým časovým obdobím a posléze zaniknou.⁸⁵ Pojem „doba ochrany“ je tedy jakýmsi úsekem v časovém pásmu, kdy se právo nachází pod příslušnou ochranou. Oproti tomu „doba trvání ochrany práv“ je již pojmem, který vyčleňuje časový úsek a zároveň z něho plyne konečný zánik této ochrany.⁸⁶

⁸³ *Pozice Evropského parlamentu přijatá v prvním čtení 23. 4. 2009, P6_TC1-COD (2008)0157.* www.europarl.europa.eu [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0282+0+DOC+XML+V0//SK>

⁸⁴ TELEČEK, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 758. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁸⁵ § 603 zákon č. 89/2012 Sb., *zákon občanský zákoník „Práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny.“*

⁸⁶ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

Autorské právo zahrnuje pojem trvání práv v podstatě téměř ve všech oblastech, které upravuje. Tento termín lze tedy objevit jak u autorského práva, tak i u práv souvisejících s právem autorským, a dokonce i u zvláštních práv pořizovatele databáze. Samotný vznik práv a doba jejich ochrany je výrazně odlišná v případě výkonných umělců a v souvislosti s jejich postavením v autorském právu. I v tomto případě lze vysledovat opravdovou specifičnost oblasti výkonných umělců.⁸⁷

7. Výjimky a omezení práv výkonného umělce

7.1 Třístupňový test

Paragraf 29 autorského zákona tvoří základní ustanovení dle kterého jsou následně upraveny výjimky týkající se zejména autorova díla.⁸⁸ Tyto výjimky se ovšem netýkají jen samotného autora, ale problematika se upíná i právě na výkonného umělce. Dané ustanovení lze konkretizovat jako právě třístupňový test. Tento pojem slouží především jako vzor pro veškeré další výjimky a omezení. Lze tedy říct, že představuje základní pravidlo v této oblasti a materiální podmínku pro bezesmluvní užití výkonu. Jak již bylo zmíněno, test se skládá ze tří základních částí. Prvotním krokem je provedení samotného posudku, kde se zjistí, zdali se skutečně jedná o zvláštní užití výkonu. Následuje přezkoumání, jestli není případné užití v rozporu s běžným způsobem užití výkonu. A v neposlední řadě je velmi podstatné, aby v souvislosti s užitím výkonu, nebyly nějakým způsobem dotčeny zájmy výkonného umělce.⁸⁹

⁸⁷ COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

⁸⁸ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: Komentář*. 5. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 77. ISBN 978-80-7400-671-5.

⁸⁹ ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. UNIVERZITA KARLOVA Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křest'ánová, Dr.

7.2 Volná užití

Pojem „volné užití“ lze definovat jako takový způsob užití díla třetí osobou bez toho, aniž by k němu bylo zapotřebí souhlasu výkonného umělce. Takové užití samozřejmě musí být v souladu se zákonem a plnit tak jím stanovené podmínky. Tato forma užití uměleckého díla opět navazuje na výše zmíněný třístupňový test a musí plnit uvedená pravidla. Volné užití v tomto případě nesmí být zaměněno za užití ve smyslu § 71 autorského zákona. Užívat výkon uvedeným způsobem mohou pouze fyzické osoby pro svou osobní potřebu. Není tedy na místě, aby výkon posléze sloužil k obchodním účelům či jinému prospěchu. Osobní potřeba je chápána ve smyslu užití výkonu pouze jednou fyzickou osobou k jeho soukromým účelům, ovšem tento výklad není přesně stanoven, a tak je velmi diskutabilní, zdali může být sdílen více osobami, například mezi členy rodiny či domácnosti, aby se zároveň tyto osoby nedopouštěly porušení umělcových práv. Nicméně tento výklad ačkoli není úplně přesný, tyto osoby nevyklučuje, a tak se má za to, že i skrze tuto nejasnost zůstanou práva umělce nedotčena. Pořízení rozmnoženiny uměleckého výkonu zaznamenaného skrz techniku či záznam takového živého vystoupení též spadají do volných užití. Za takové volné užití z této oblasti je považován například záznam hudebního vystoupení, který má sloužit výhradně pro osobní potřebu. V tomto případě se tedy osoba nedopouští žádného porušení a nezasahuje tímto konáním do práv výkonného umělce. Určitá výjimka nicméně platí pro záznam z promítání snímku v kině. Dle autorského zákona je jasně uvedeno, že pořizování audiovizuálního záznamu je v tomto případě nezákonné.⁹⁰

Zákonem stanovené množství rozmnoženin neexistuje, ale zmiňuje rozmnoženinu jako pojem v čísle jednotném. Tato skutečnost ovšem neznámá, že by osoba měla povolení vytvořit pouze jednu rozmnoženinu, ale výklad tohoto pojmu není tak docela jasně stanoven. V případě, že by množství těchto rozmnoženin byl v rozporu s třístupňovým testem, pak je zapotřebí, aby daná osoba požádala výkonného umělce o jeho souhlas. Jak již bylo zmíněno, umělec následně

⁹⁰ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 349, 350, 345. ISBN 978-80-7400-748-4.

disponuje právem na určitou odměnu ve spojitosti s rozmnožováním výkonu výlučně pro osobní potřebu.⁹¹

7.3 Zákonné licence

V rámci obsahu autorského zákona je k nalezení výčet zákonných licencí a společně s ním i kvazilicenční omezení vztahující se na práva výkonného umělce. Tento výčet byl obohacen o nový typ licenční smlouvy vztahující se k užití výkonu ve zvláštní prospěch osob se zrakovým postižením či osob s jinou podobnou poruchou. Zákonné licence jsou rozděleny do dvou základních kategorií, a to buď na úplatné licence nebo takzvané bezúplatné. Autorský zákon uvádí určité náležitosti a pravidla pro užití uměleckého výkonu skrze citace. Existují zde v tomto případě celkem tři druhy způsobů užití výkonu, mezi které spadá: užití výňatku z daného uměleckého výkonu za účelem užití ve vlastním výkonu, následuje užití výkonu za účelem recenze či jiného způsobu kritiky a posledním způsobem je užití výkonu k vědeckým účelům či studiu. Ve zmíněném ustanovení jsou dále určeny podmínky pro přehled, které náležitosti by se měly a neměly uvádět, aby citace měla řádnou formu. Do těchto náležitostí následně spadá i způsob uvedení jména výkonného umělce, neboť výkon bude pod tímto jménem sdělen veřejnosti neboli uveden. Citace musí být vždy v souladu s osobnostními právy výkonného umělce a taktéž nesmí být výkon pozměněn a musí být užíván způsobem, který nějak neovlivní jeho hodnotu k horšímu.⁹²

Výkon musí být tedy užíván tak, aby nedošlo k jeho znetvoření či jinému zkomolení, které by následně mohlo přinést výkonnému umělci újmu na jeho osobě a pověsti.⁹³

Licence k užití uměleckého výkonu závisí na povaze samotného výkonu. V případě záznamu uměleckého výkonu skrze zvukovou techniku je tento záznam tedy určen k obchodnímu účelu a za cílem dosažení zisku, a tak je vysílán prostřednictvím rozhlasového vysílání či televize. K těmto účelům není třeba

⁹¹ TELEČEK, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 347. ISBN 978-80-7400-748-4.

⁹² ŠALOMOUN, Michal. *Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl*. 2. uprav. vyd. Praha C.H. Beck, 2009. s. 90-93. ISBN 978-80-7400-097-3.

⁹³ ŠALOMOUN, Michal. *Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl*. 2. uprav. vyd. Praha C.H. Beck, 2009. s. 90-93. ISBN 978-80-7400-097-3.

vícekrát udělení souhlasu výkonného umělce, jelikož souhlas byl již jednou dán. Tato forma licenční smlouvy tedy nese označení jako „úplatná zákonná licence“ jak již bylo zmíněno výše a musí být uzavřena prostřednictvím dvoustranného právního jednání mezi kolektivním správcem a příslušným uživatelem. Pokud by tato náležitost nebyla splněna, jednalo by se tímto případě o zásah do práv výkonného umělce. V souvislosti s užitím výkonu prostřednictvím této úplatné zákonné licence se však jedná o povolené užití, jak plyne z autorského zákona. Dle textu zmíněného výše, má umělec posléze nárok na patřičnou odměnu v souvislosti s užitím výkonu, která je vybírána pomocí kolektivního správce.⁹⁴

8. Výkonný umělec – prostředky obrany proti zásahům do jeho práv

Jak již bylo uvedeno, práva výkonných umělců jsou chráněna řadou příslušných právních předpisů. Základ v této oblasti tvoří čl. 10 Ústavy České republiky, který svým obsahem uchopuje přednost použití mezinárodní smlouvy před vnitrostátním zákonem k ratifikaci za souhlasu parlamentu.⁹⁵ Další ochrana výkonného umělce je zahrnuta v unijním právu, které též nelze v tomto směru opomenout. Nicméně se o unijním právu nedá říct, že za všech okolností má právě přednost před vnitrostátním právem.⁹⁶

Co se týče ochrany na úrovni státu, je zde zahrnuto mnoho způsobů, pomocí kterých se lze ochrany domáhat, například: ústavněprávní ochrany, trestní ochrany, soukromoprávní ochrany apod. Samotná ochrana uměleckého výkonu vzniká společně s jeho vytvořením a forma této ochrany je definována jako neformální. Pojem neformálnost je možné chápat tak, že ke skutečnosti, aby byl daný výkon chráněn není zapotřebí jakékoli povinnosti v podobě registrace či poplatku. V tomto směru se nicméně vyskytuje jedna podmínka vztahující se

⁹⁴ KŘÍŽ, Jan. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: LINDE, 2005. s. 213. ISBN 80-7201-546-X.

⁹⁵ Čl. 10 zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* ve znění pozdějších předpisů

⁹⁶ ČÍHALOVÁ, Monika. *Ochrana práv a zájmů výkonných umělců* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z:

https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59555/DPTX_2010_2_11220_0_177490_0_108035.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního, Vedoucí práce JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová

téměř na veškerou oblast ochrany uměleckého výkonu. Tato podmínka se týká samotného zachycení uměleckého výkonu na záznamové zařízení, čímž dojde k jeho přenesení do hmotné podoby.⁹⁷

Autorské právo a společně i jeho ochrana mají své kořeny zakotveny v čl. 34 Listiny základních práv a svobod, „*Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem*“.⁹⁸ Dle zmíněného článku jsou tedy práva k uměleckým výkonům chráněna zákonem, a to autorským.⁹⁹ Práva výkonného umělce a jeho ochrana jsou nicméně ukotvena i v řadě jiných právních předpisů. Takovými předpisy se rozumí občanský zákoník, zákon na ochranu hospodářské soutěže či trestní zákoník.

Do souboru výše uvedených zákonů spadá samozřejmě i mnoho dalších neméně podstatných.¹⁰⁰

8.1 Ochrana práv ve spojení s autorským zákonem

Samotná ochrana autorského práva a práva s ním souvisejících upravuje autorský zákon v hlavě I., pátém dílu.¹⁰¹

Paragraf 40 autorského zákona obsahuje znaky, které v případě, že tyto určitá osoba naplní znamená, že se bude jednat o neoprávněný zásah do autorského práva. Ochrana se týká jak práv osobnostních, tak i práv majetkových. Žaloba je

⁹⁷ ČÍHALOVÁ, Monika. *Ochrana práv a zájmů výkonných umělců* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59555/DPTX_2010_2_11220_0_177490_0_108035.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního, Vedoucí práce JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová.

⁹⁸ „*Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem*“ dle čl. 34 zákona 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod* ve znění pozdějších předpisů

⁹⁹ Čl. 34 zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod* ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁰ ČÍHALOVÁ, Monika. *Ochrana práv a zájmů výkonných umělců* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59555/DPTX_2010_2_11220_0_177490_0_108035.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního, Vedoucí práce JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová

¹⁰¹ ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křestřanová, Dr.

jedním ze základních prostředků spadajících do oblasti soukromoprávní ochrany. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád v tomto ohledu představuje základní pramen vázaný na občanské právo procesní a jeho prostřednictvím má výkonný umělec nárok na uplatnění svých požadavků za účelem ochrany. V soudním řízení prvního stupně rozhoduje krajský soud. Dalším prostředkem v této oblasti je nepochybně předběžné opatření. Tento nástroj je určen výhradně výkonnému umělci či autorovi k ochraně jejich práv stejně tak jako opatření známé pod pojmem zajištění předmětu důkazního prostředku. Pojem předběžné opatření je tedy nástroj, jehož cílem je především předběžně upravit situaci mezi účastníky daného řízení. V některých případech se tato forma opatření využívá také jako prevence z důvodu možného ohrožení výkonu soudního rozhodnutí. Zmiňovaná forma opatření by se týkala situace, kdy by výkonný umělec krajně potřeboval udělení ochrany v souvislosti s jeho právy a zároveň nemohl čekat až bude ve věci rozhodnuto soudem. Důkazní prostředek slouží, jak již plyne z jeho názvu, zejména na zajištění důkazu, který by mohl být nezbytný pro rozhodnutí soudu, a proto je potřeba tento úkon splnit ještě před samotným zahájením procesu řízení. Mezi nejběžnější typy důkazních prostředků spadají jakékoli vzorky či materiál nebo nástroje pomocí kterých mohlo dojít k porušení umělcova práv. Zároveň prostřednictvím těchto materiálů mohlo dojít ke vzniku nelegálního zboží.¹⁰²

Výkonnému umělci náleží právo se bránit v případě neoprávněného zásahu do jeho práv prostřednictvím určení původce výkonu.¹⁰³ Jinou metodou obrany proti nechtěnému zásahu je i třeba formou zákazu jistého jednání, které by mohlo nějak porušit práva výkonného umělce či je jinak ohrozit. Tuto formu obrany lze také chápat ve smyslu preventivního opatření. Výkonný umělec si také může nárokovat údaje, které by mohly být klíčové k neoprávněnému jednání. Mezi tyto údaje spadají následně informace o skutečnosti, jakým způsobem došlo k nepovolenému užití uměleckého výkonu. V souvislosti s tímto činem se pojí i

¹⁰² ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

¹⁰³ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: Komentář*. 5. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 113. ISBN 978-80-7400-671-5.

případné odstranění následků, které tímto jednáním vznikly. Pokud by výkonnému umělci vznikla újma nemajetkového charakteru, je na místě, aby se daná osoba, která tuto škodu umělci způsobila, omluvila. Mimo formu omluvy je i možnost plnění určitého zadostiučinění vůči umělci. Zadostiučinění se vyplácí posléze také v peněžní částce, jehož výše je určena soudem. V neposlední řadě má umělec právo i na jinou formu prevence. Takové opatření je směřováno vůči osobě, jež poskytuje určité služby, prostřednictvím kterých jsou následně ohrožena či porušena práva výkonného umělce.¹⁰⁴

Způsobenou nemajetkovou újmou může výkonný umělec požadovat také náhradu škody. Osoba, která tedy výkon neprávem užila, poskytne výkonnému umělci případné zadostiučinění ve formě peněz či prostřednictvím tzv. vydání bezdůvodného obohacení. Za situace, kdy výkonnému umělci vznikne škoda, se následně sám umělec může rozhodnout jakým způsobem mu bude tato škoda vynahrazena. V tomto směru existují dva způsoby. Výkonný umělec se může chtít domoci svého skutečně ušlého zisku, kdy tato oblast spadá do obecné úpravy nebo se může domáhat prostřednictvím speciální úpravy.¹⁰⁵

V okruhu speciální úpravy se nachází možnost domoci se náhrady ušlého zisku ve výši obvyklé odměny za obdržení takové licence v době neoprávněného užití s daným výkonem. Neoprávněná osoba má za úkol uhradit vzniklou škodu tedy jen v případě, že zapříčiněným jednáním je prokazatelně vinna. K takovému jednání stačí i nedbalost, tedy situace, kdy osoba zavinila škodu z nedbalosti. V zájmu této osoby je posléze prokázání svojí nevinny před soudem. Umělecký výkon je svou povahou považován za nehmotnou věc, tudíž zde není nějak možné, aby taková věc byla poškozena.¹⁰⁶ Hmotná škoda ovšem může vzniknout na nějakém základu skrz který je výkon vyjádřen. Omluva je forma jakési náhrady týkající se výlučně

¹⁰⁴ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: Komentář*. 5. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 115. ISBN 978-80-7400-671-5.

¹⁰⁵ ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

¹⁰⁶ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 434. ISBN 978-80-7400-748-4.

vzniku nemajetkové újmy. Zadostiučinění nastupuje jako druhá forma této „kompenzace“, ovšem pokud ani ta není za dané situace dostačující, musí škůdce plnit toto zadostiučinění prostřednictvím peněžní částky. Samotná výše částky je určena soudem, který posoudí danou situaci a okolnosti případu. Bezdůvodné obohacení se vztahuje na osobu, která bez patřičného souhlasu výkonného umělce výkon tedy neoprávněně užila. Dle autorského zákona se náhrada výše bezdůvodného obohacení nemusí odrážet od skutečné částky neboli není nutno prokazovat skutečnou částku, ale bohatě ji nahrazuje obvyklá výše odměny za obdržení licence. Tato částka se posléze násobí dvěma a dle výsledku je určena příslušná výše náhrady za bezdůvodné obohacení. Rozsudek, který byl udělen soudem se následně uveřejňuje na náklady škůdce. Toto oprávnění vůči osobě, jež způsobila výkonnému umělci škodu spadá též do nároků právě zmíněného umělce. V pravomoci soudu je určit jakým způsobem bude rozsudek uveřejněn, jeho rozsah a formu. Nejběžnějším způsobem k učinění takového kroku jsou média a formy hromadných sdělovacích prostředků. Uveřejnění rozsudku jako takové, může nicméně i představovat jednu z možných podmínek, jak škůdce může nahradit nemajetkovou újmu kterou způsobil.¹⁰⁷

S touto skutečností také souvisí fakt, že samotná oblast ochrany práv duševního vlastnictví a s ní spojené uveřejnění takového rozsudku, má svůj původ taktéž v občanském soudním řádu. Současný právní řád tedy obsahuje duplicitní úpravu práva týkající se právě uveřejnění rozsudku.¹⁰⁸

Společně se zmíněnými právy výkonného umělce stanovuje autorský zákon i zvláštní skutkové podstaty, které lze dělit do třech základních kategorií. První skutková podstata se vztahuje na samotnou ochranu výkonného umělce zejména před možným neoprávněným zásahem do jeho práv a soustřeďuje se především

¹⁰⁷ ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

¹⁰⁸ ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

na jisté obcházení nebo jiný druh maření technických prostředků ochrany práv. Další skutková podstata je směřována vůči neoprávněné osobě, která se rozhodla nějakým způsobem změnit či dokonce úplně odstranit elektronickou informaci vztahující se ke správě práv uměleckého výkonu a vnáší do popředí její odpovědnost za tento čin. Poslední skutková podstata z této kategorie je zaměřena na průběh nepovoleného jednání, kdy osoba se záměrem užít stejný název či vnější podobu svého výsledku tvůrčí činnosti se dopouští možného nebezpečí záměny této tvorby s původní tvorbou výkonného umělce či autora. V případě vzniku takové záměny za jiné dílo či výkon, se může jednat i o jednu ze skutkových podstat tzv. nekalé soutěže, který vyplývá z občanského zákoníku. Autorské právo ovšem v tomto případě nepojednává o nekalé soutěži a daná osoba by posléze měla právo na souběžné dovolání.¹⁰⁹ Tato práva či nároky po smrti výkonného umělce / autora plynule přecházejí na příslušného dědice majetkových práv. Krom dědiců se tyto nároky také týkají například osob, které disponují patřičným oprávněním od autora či výkonného umělce dílo či výkon užít. V neposlední řadě touto osobou může být také například zaměstnavatel, jelikož mu bylo dané oprávnění svěřeno prostřednictvím zákona.¹¹⁰

Ten má posléze právo, na již zmiňované poskytnutí zadostiučinění, ale v rámci jeho existence není nějakým způsobem dotčen výkonný umělec či autor ke stejnému nároku na uplatnění zadostiučinění v případě, že vzniklo prostřednictvím zásahu do jeho osobnostních práv.¹¹¹ Mimo jiné do těchto nároků spadá i právo na uveřejnění daného rozsudku.¹¹²

¹⁰⁹ ŠALOMOUN, Michal. *Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl*. 2. uprav. vyd. Praha C.H. Beck, 2009. s. 43. ISBN 978-80-7400-097-3.

¹¹⁰ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: Komentář*. 5. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 113. ISBN 978-80-7400-671-5.

¹¹¹ TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 448. ISBN 978-80-7400-748-4.

¹¹² ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

8.2 Trestní ochrana práv soudní a správní

Mezi základní právní předpisy pro danou oblast ochrany práv je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Tento zákon lze chápat jako základ pro trestní právo hmotné. Pojem zákoník představuje ucelenou koncepci úprav, která je sepsána právě do jednoho zákona. Dalším podstatným zákonem je zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Trestní řád se zaměřuje svým obsahem výlučně na trestné činy, jejich pachatele a následnou formu spravedlivého trestu.¹¹³ Do uvedené problematiky lze ovšem zahrnout o mnoho více doplňkových právních předpisů. Je nutno podotknout, že trestní zákoník a forma ochrany z něj vyplývající je řešením až v krajních případech. Způsob řešení touto cestou se považuje za nejzazší neboli poslední rozhodnutí, pokud opatření, která byla uvedena výše, nebyla účinná.¹¹⁴

Základní pojem, který se v této oblasti vyskytuje je „*trestný čin*“. Takovýto pojem lze dle definice chápat jako protiprávní čin. Tuto definici stanovuje trestní zákoník a podrobněji uvádí, že se jedná „protiprávní čin, který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně“.¹¹⁵ Ve spojitosti s autorským právem a právech souvisejících se v trestním zákoníku udává této problematice samostatná část, a to konkrétně v hlavě šesté. Trestní zákoník v tomto směru věnuje pozornost hlavně trestným činům v oblasti autorských práv, hospodářským činům apod. Vzhledem k výkonnému umělci se v trestním zákoníku nicméně objevují i témata konkrétněji zaměřená na danou problematiku. Trestnému činu může v tomto ohledu čelit jako výkonný umělec, tak i autor. Jedním z příkladů lze uvést trestný čin spáchaný za porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi.¹¹⁶ Výkonného umělce / autora by se za tohoto případu mohl týkat i trestný čin, kterým by se pachatel dopustil padělání a napodobení jeho výtvarného umění. Pokud by taková situace nastala, mohl by pachatel být potrestán odnětím

¹¹³ § 1 zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁴ ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskopravní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

¹¹⁵ § 13 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁶ § 270 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů

svobody až na tři roky.¹¹⁷ Tímto činem se daný pachatel dopouští především neoprávněného zásahu do práv výkonného umělce / autora. Dle trestního zákoníku je podstatné, aby pachatel naplnil jím uvedené znaky. Tato osoba tedy v trestném činu musí jednat za určitým úmyslem (úmyslně) a jeho rozsah poškození musí být označen jako markantní.¹¹⁸ Dalším příkladem trestného činu z dané oblasti je pirátství. Tento pojem spolu s rozvíjející se technikou představuje asi jeden z nejrozšířenějších trestných činů dnešní doby. Pirátstvím se v tomto ohledu rozumí zejména kopírování nahrávek zvukových i audiovizuálních děl. Tyto činy se nicméně jistě mohou dotýkat i samotného kolektivního správce, jehož úkolem je správa práv výkonného umělce. Na tento trestný čin by se následně mělo vztahovat označení porušení povinnosti při správě cizího majetku, nicméně zákon o trestní odpovědnosti právnických osob tento čin takto výslovně necituje.¹¹⁹

Základním právním předpisem v oblasti přestupků je zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. O spáchání přestupku lze hovořit v případě, že jednání daného pachatele nebylo ani zdaleka tak závažné jako jednání u předešlého trestného činu.¹²⁰

Nicméně i tato činnost je považována za značnou formu protiprávního jednání. Oblast přestupků má ve své působnosti obecní úřad obce s rozšířenou působností. Ten přestupek řádně projedná v rámci správního řízení. Je nutné také zmínit, že daný úřad obce s rozšířenou působností se zabývá pouze takovými přestupky, které byly spáchány v rámci tohoto území neboli obvodu. V případě odvolání, daný přestupek převezme k projednání krajský úřad.¹²¹ Autorský zákon zahrnuje ve svém obsahu demonstrativní výčet osob, jež mohou spáchat přestupek. Do těchto osob jsou zahrnuty fyzické osoby, právnické osoby a podnikající fyzické osoby, dále zákon upravuje formy přestupků týkající se kolektivních správců a v neposlední řadě i přestupky spáchané prostřednictvím nezávislých správců práv. Ke každému paragrafu je rovněž jasně přidělená pokuta

¹¹⁷ § 271 zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁸ § 270 zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. §140–421 ISBN 978-80-7400-178-9.

¹²⁰ § 5 zákon č. 250/2016 Sb., *o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* ve znění pozdějších předpisů

¹²¹ § 105c zákon č. 121/2000 Sb., *autorský zákon* ve znění pozdějších předpisů

v určené výši směřovaná danému pachateli k následné úhradě za jeho jednání. Pokuty jsou posléze vybírány skrz příslušný orgán, který je uložil.¹²²

9. Návrhy na zlepšení ochrany práv výkonného umělce

Oblast autorského práva společně s autorským zákonem se stále rozvíjí a s tím souvisejí i změny, které za posledních několik let nastaly. Jedná se zejména o novely ve spojení a o samotné rozšiřování obsahu příslušných právních předpisů. Problematika výkonného umělce je poměrně dobře uchopena, co se týče oblasti zákona. Nicméně je nutno podotknout, že okruh práv výkonného umělce mnohem značněji souvisí s existencí třetích osob, než je tomu u práva autorského. Výkonný umělec je s těmito osobami v mnohem užším propojení, než autor a je na nich tedy více závislý. Z této skutečnosti lze usoudit, že i samotná aplikace práva výkonného umělce bude mnohem problematičtější úkolem nežli právě u zmíněného autorského práva.¹²³

Smutnou skutečností je, že mnohdy ani sám výkonný umělec nemá ponětí o veškerých svých právech, které plynou ze zákona. V souvislosti s tímto nevědomím může často docházet k nechtěným událostem spojených s například neoprávněným jednáním třetí osoby, podpisem licenční smlouvy apod. Návrhem na řešení této oblasti s cílem navýšit výkonným umělcům povědomí o jejich právech může být například prostřednictvím výuky na uměleckých školách. Většina umělců, ačkoli mají již vrozené nadání, by měli svůj potenciál a talent rozvíjet a u většiny tomu tak i skutečně je. Vzhledem k tomu, že spousta začínajících umělců pravděpodobně navštěvuje střední či vysokou školu umělecky zaměřenou, je logické, že by se měli poučit v rámci výuky o svých právech. Společně se zařazením povinného předmětu týkající se ochrany práv výkonného umělce do výuky by se jistě zvýšilo jak samotné povědomí studentů o problematice, tak i jejich logické myšlení, pokud by nastala situace, kdy by bylo nezbytné tuto dovednost uplatnit.¹²⁴

¹²² § 105a – 105c zákon č. 121/2000 Sb., *autorský zákon* ve znění pozdějších předpisů

¹²³ TELEČEK, Ivo. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. 1. uprav. vyd. Brno: Doplněk, 1994. s. 161 ISBN 80-210-0885-7.

¹²⁴ ČÍHALOVÁ, Monika. *Ochrana práv a zájmů výkonných umělců* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59555/DPTX_2010_2_11220_0_177490_0

Z pohledu ekonomiky u nás i ve světě se nabízí také mnoho nedostatků, které by se mohly nebo měly zlepšit v rámci efektivnosti ochrany práv výkonného umělce. V souvislosti s naším autorským zákonem je nutno vytknout jeden velký nedostatek, který se týká minimální výše odměn za poskytnutí licence nebo dokonce samotného vytvoření výkonu. Tato částka totiž není v zákoně nějak specifikována, a tak je běžné, že třetí osoby této situace využívají ve svůj prospěch. Řešením pro tento problém by tedy bylo upřesnění minimální výše odměny v zákoně.¹²⁵

V této oblasti nesmí být opomenut ani vztah mezi kolektivním správcem práv výkonných umělců a samotným výkonným umělcem. Kolektivní správce těchto umělců, jak již bylo zmíněno, nese název INTEGRAM. Výkonní umělci často nemají dobré zkušenosti s touto společností kvůli peněžním částkám, které se ne vždy k nim dostanou bez jakékoli snahy ze strany právě umělců. INTEGRAM má dle zákona právo, aby vybíral jisté formy plateb pro výkonného umělce. Pokud má následně výkonný umělec zájem si svůj peněžní obnos vybrat, musí se o něj sám přihlásit u tohoto kolektivního správce. Z této skutečnosti plyne, že výkonný umělec musí sám udělat krok k tomu, aby mu byla odměna vyplacena, jelikož nespadá do povinností kolektivního správce pátrání po umělci. V případě, že se tak výkonný umělec nerozhodne učinit, přichází o svůj peněžní obnos z prostého nezájmu ze své strany.¹²⁶

_108035.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního, Vedoucí práce JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová

¹²⁵ ČÍHALOVÁ, Monika. *Ochrana práv a zájmů výkonných umělců* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59555/DPTX_2010_2_11220_0_177490_0_108035.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního, Vedoucí práce JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová

¹²⁶ ČÍHALOVÁ, Monika. *Ochrana práv a zájmů výkonných umělců* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59555/DPTX_2010_2_11220_0_177490_0_108035.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního, Vedoucí práce JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová

10. Příslušná judikatura a její příklady

Následující text bude věnován příslušné judikatuře a jejím konkrétním příkladům z oblasti autorského zákona a ochrany práv.

10.1 Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázi

Prvotní níže uvedený příklad se týká oblasti porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázi. Tato práva vyplývají z § 270 odst. 1 trestního zákoníku.¹²⁷

Dle Nejvyššího soudu České republiky, jakožto v tomto případě soudu pro mládež bylo rozhodnuto o konání neveřejného zasedání v případě dovolání obviněného mladistvého „tulipána“, napříč rozsudku dle Krajského soudu v Ústí nad Labem s pobočkou v Liberci. Tento soud pro mládež rozhodl ve věci tak, že se dovolání mladistvého obviněného odmítá a odůvodnění bylo následující:¹²⁷

Okresní soud v Liberci projednával případ obviněného mladistvého, kterého následně uznal vinným právě z porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázi.¹²⁷

Soud udělil mladistvému v tomto případě patřičný trest v podobě odnětí svobody až na pět měsíců. Samotný výkon trestu byl ovšem odložen na zkušební dobu, konkrétně na dobu jednoho roku. Mladistvému byla též udělena sankce propadnutí věci dle § 70 odst. 1 trestního zákoníku a společně s tím bylo rozhodnuto i o náhradě věci prostřednictvím tohoto pachatele.¹²⁷

Výše uvedený rozsudek byl posléze napaden pomocí odvolání mladistvého a okresní státní zástupkyní. Krajský soud v Ústí nad Labem a s pobočkou v Liberci nicméně mladistvého uznal vinným ze spáchání porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práva k databázi. Důvodem takového rozsudku byla skutečnost, že mladistvý neoprávněně provozoval webové stránky, na nichž odkazoval na jisté linky, prostřednictvím kterých měl v podstatě kdokoli jednoduchý přístup k neoprávněně získaným rozmnoženinám filmů a jiných

¹²⁷ 8 Tdo 137/2013. www.kraken.slv.cz [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/8Tdo137/2013>

televizních děl. Obviněný mladistvý byl pomocí dopisu též vyzván prostřednictvím nositele autorských práv k zastavení jeho činnosti. Mladistvý takto neučinil a tím se dopustil neoprávněného zásahu do práv hned několika televizních a filmových společností.¹²⁷

Za toto jednání, jak již bylo zmíněno, si mladistvý vysloužil trest odnětí svobody v době trvání pěti měsíců s odloženou zkušební dobou. Z důvodu tehdejší amnestie prezidenta ze dne 1.1.2013 však k tomuto trestu nedošlo. Dále byly mladistvému udělena jistá opatření včetně náhrady škody.¹²⁷

V rámci uděleného rozsudku však mladistvý vnesl poměrně obsáhlou argumentační diskusi. Obhajoval se na základě toho, že se nedopustil činnosti, která by zahrnovala samotné umístění audiovizuálního díla na internetovou stránku, pouze zde odkazoval na již umístěné dílo na jiném serveru, které není v jeho působnosti. Následně si též nebyl vědom faktu, že by se dopouštěl trestné činnosti, jelikož si údajně ověřoval, zdali je jeho postup legální.¹²⁷

V souvislosti s jeho zdroji, dospěl k závěru, že pomocí pouhého uveřejnění odkazů se nedopouští neoprávněného zásahu do ničích práv.¹²⁷

Na základě tohoto argumentačního výkladu se obžalovaný mladistvý necítil vinen a navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek zmíněného Krajského soudu a zároveň jej shledal nevinným. Také požadoval, aby byla celá věc ještě jednou projednána a bylo ve věci jinak rozhodnuto.¹²⁷

Obviněný mladistvý později uplatňoval stejné argumenty i v následujících soudních řízeních a některé námitky byly posléze znovu přezkoumány, jelikož by mohly být klíčové k rozhodnutí.¹²⁷

Mladistvý se dopustil nezákonného jednání v rámci zveřejnění odkazů konkrétních filmů na jeho internetových stránkách a tím tyto rozmnoženiny byly poskytnuty i dalším osobám k volnému náhledu. Pachatel k takovému jednání neměl dostatečné oprávnění a souhlas nositele autorských práv.¹²⁷

Nejvyšší soud shledal, že postup a rozsudek soudů nižších byl správný a obviněný si byl naprosto vědom svého jednání, které naplnilo znaky porušení výše uvedených práv.¹²⁷

10.2 Divadelní režie není dílo, nýbrž výkon

Již daný název vypovídá o stanoveném rozsudku odvolacího soudu ve věci, zdali je divadelní režie považována za dílo autorské či za výkon umělce.¹²⁸

Věc byla odůvodněna následovně:

Krajský soud se sídlem v Praze rozhodl, že žalovaný musí uhradit částku žalobci ve výši 150 000 Kč společně s úrokem z prodlení a také uhradí částku, která byla vynaložena na dané řízení (náklady). Žalobce požadoval, aby mu byla vyplacena částka 150 000 Kč v rámci jeho autorského honoráře, jelikož ztvárnil celkem tři divadelní inscenace, které již nebyly zahrnuty do jeho povinnosti, nýbrž byly vytvořené v rámci jeho „dobré vůle“. Žalobce si stěžoval, že za jeho práci mu nebyla dosud vyplacena žádná peněžní částka. Žalovaný ovšem vnesl argument, že náležitosti smlouvy nebyly řádně dodrženy a žalobce neměl zájem sepsat příslušnou smlouvu a ani se svého honoráře nijak nedomáhal.¹²⁸

Při soudním řízení soudu prvního stupně bylo zjištěno, že žalobce před léty nastoupil na pozici šéfa uměleckého souboru a vykonával tak pracovní činnost pro žalovaného. Dne 1.1. roku 1996 byl žalobce pověřen k vedení divadla. Za režii ještě v ten den odehraných divadelních her mu nebyl vyplacen žádný peněžní obnos. Žalobce též uváděl, že z jeho strany byl zjevný zájem o uzavření smlouvy o vytvoření režie, nicméně opoziční strana žalovaného s ním smlouvu neuzavřela.¹²⁸

Soud prvního stupně také zhodnotil, že po samotném odchodu žalobce z tohoto divadla, kde působil jako režisér inscenací, následně režíroval divadelní inscenace i v jiných divadlech se kterými smlouvu sice uzavřenou měl, ale dle soudu tato smlouva nebyla zapotřebí, jelikož se nejednalo o smlouvu o šíření díla, ale o smlouvu o vytvoření díla. Soud také poznamenal, že smlouva o režii není smlouvou o šíření díla, jelikož se v této smlouvě autor jasně zavazuje, že takovou

¹²⁸ 3 Co 22/2001 *Divadelní režie jako autorské dílo nebo umělecký výkon*. www.aspi.cz [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/4/23018/1/2?vtextu=v%C3%BDkonn%C3%BDch%20um%C4%9Bic%C5%AF#lema0>

režii sám vytvořil. Dle rozsudku soudu, měl žalobce právo na vyplacení honoráře a zmínil, že žalovaná částka je minimum, které může žalobce požadovat.¹²⁸

Žalovaný následně podal odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně a zároveň požadoval změnu tohoto rozsudku k jeho prospěchu. V tomto odvolání žalovaný poukazoval především na nesprávný postup při projednání věci a požadoval výslech příslušné svědkyně. Nejpodstatnějším argumentem v této oblasti byl dle žalovaného fakt, že žalobce svůj nárok na odměnu neuplatnil a neměl zájem ho uplatnit ani v době, kdy působil ve funkci ředitele a ani potom.¹²⁸

Žalobce požadoval úroky z prodlení z částky ve výši 50 000 Kč a odkazoval se zároveň na to, že vytvořil pro žalovaného dílo, které mu řádně odevzdal a díky tomu mu vznikl nárok na autorskou odměnu. Zmínil také, že jeho dílo bylo posléze zařazeno do plánu inscenací, které byly v divadle uvedeny. Žalobce se domníval, že právo k uzavření smlouvy bylo na jeho straně a žalovaný se tak dopustil bezdůvodného obohacení, jelikož s ním tuto smlouvu o vytvoření díla neuzavřel.¹²⁸

Rozsudek prvního stupně byl následně znovu přezkoumán Vrchním soudem v Praze, který nicméně došel k názoru, že odvolání žalovaného nemá dostatečné odůvodnění. Žaloba byla zamítnuta.¹²⁸

Dle odvolacího soudu, žalobce vykonával funkci šéfa uměleckého souboru v divadle již nad rámec svých povinností a zároveň zrežíroval tři divadelní inscenace, které byly v tomto divadle posléze uvedeny. Za režii mu nebyl vyplacen žádný honorář a žalobce se domáhal částky ve výši 50 000 Kč za každou z nich dle momentálně platného autorského zákona. Žalovaný nesouhlasil s tímto názorem a argumentoval tím, že uplatněný nárok na bezdůvodné obohacení byl již promlčen a zároveň nesouhlasil ani se samotnou výší tohoto nároku.¹²⁸

Odvolací soud dále dospěl k názoru, že žádná ze stran včetně soudu prvního stupně se nezabývala charakterem věci. Tudíž zde vznikly pochybnosti o tom, zdali skutečně divadelní režie naplňuje znaky autorského díla. Pozdější důkazy naznačily, že režisér režíroval divadelní díla a tímto tedy pouze prováděl jiné dílo. Z této skutečnosti vyplynulo, že se nejednalo o autorské dílo, nýbrž o umělecký výkon. Žalobce se tedy nemohl domáhat peněžní odměny v souvislosti s vytvořením autorského díla, ale jeho nároky spadaly do oblasti práv výkonného

umělce. Dle této skutečnosti vyplynulo, že žalobce měl jasné právo na určitou odměnu za provedený výkon bez ohledu na uzavření smlouvy. Soud shledal žalobu jako důvodnou a nárok výkonného umělce byl v tomto ohledu oprávněný.¹²⁸

Soud prvního stupně v této věci pochybil, ovšem toto pochybení bylo následně napraveno odvolacím soudem, který žalobci (výkonnému umělci) přiznal částku ve výši 90 000 Kč s příslušenstvím. Odvolací soud tedy rozsudek prvního stupně pozměnil.¹²⁸

Závěr

Problematika výkonných umělců má své kořeny již v historickém dění, nicméně tento pojem není ani zdaleka tak starý jako právo autorské. Výkonný umělec a jeho ochrana práv se začala vyvíjet postupně až v posledních desítkách let a stále disponuje různými nejasnostmi, které se postupně řeší a jsou vkládány do českého právního systému prostřednictvím směrnic Evropské unie.

Právě zmíněné směrnice Evropské unie mají v této oblasti zásadní význam, jelikož jejich postupná implementace do českého právního systému udává výkonným umělcům novou podobu úpravy v autorském zákoně, rozšiřuje jejich práva k uměleckému výkonu a též se snaží o větší efektivnost v oblasti samotné ochrany jejich práv.

Výkonní umělci jakožto nositelé práv by si měli být vědomi samotného rozsahu těchto práv, ovšem ne vždy tomu tak je. Během své činnosti se často setkávají s nedostatkem potřebných informací, které jsou důležité k výkonu jejich profese. V rámci převodu práv ze své činnosti nebo poskytování licencí nabyvatelům se nacházejí ve slabším postavení, které právě v případě nedostatku transparentních informací jim nemusí umožnit posouzení pravé ekonomické hodnoty svých práv. To se stává nejčastěji v případech, kdy v rámci převodu svých práv nebo poskytování licence požadují úhradu. Aby systém odměny výkonných umělců byl náležitě vyvážený a transparentní, je nezbytně nutné jim zabezpečit prostřednictvím svých právních zástupců pravdivé a odpovídající informace. Samozřejmě tyto informace musí být aktuální a rozhodující z pohledu užití uměleckého výkonu, které pokrývají komplexně všechny možné druhy příjmů.

Dnešní vyspělá doba by tedy měla cílit na možné návrhy zlepšení informovanosti o právech výkonných umělců a společně s tím se je snažit lépe uchopit i právě z pohledu zákonů. Autorský zákon sice vyčleňuje samostatnou část svého obsahu výlučně právům výkonných umělců nicméně dle mého pohledu se většinou jedná o demonstrativní výčty a některé pojmy dosud nejsou jasně a zřetelně uchopeny, tak aby byla tato problematika celistvá a nebylo pochyb o jejich samotném výkladu. Jednotlivá práva jak výkonného umělce, tak i autora jsou momentálně velmi diskutabilním tématem z pohledu nově přijímaných směrnic, které se snaží

mnohdy ulehčit nositelům práv v oblasti jejich působení například prostřednictvím internetových platforem.

S nadcházejícím návrhem novely autorského zákona by se dle ministerstva kultury měla tato problematika zlepšit, ovšem osobně se přikláním spíše k názorům profesních odborníků, kteří zastávají postoj, že naopak v případě schválení novely autorského zákona se otevřou dveře nespočtům soudních sporů. Spolu s rozvojem moderní techniky a s přijímáním nově pečlivě projednaných návrhů a opatření by nicméně mohli výkonní umělci dosáhnout skutečně kvalitního postavení v rámci autorského zákona a s tím i potřebné ochrany, která je v tomto ohledu jeho nepostradatelnou součástí.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

1. TELEC, Ivo. *Tvůrčí práva duševního vlastnictví*. 1. uprav. vyd. Brno: Doplněk, 1994. ISBN 80-210-0885-7.
2. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-178-9.
3. KRÍŽ, Jan. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: LINDE, 2005. ISBN 80-7201-546-X.
4. ŠALOMOUN, Michal. *Ochrana názvů, postav a příběhů uměleckých děl*. 2. uprav. vyd. Praha C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-097-3.
5. CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: Komentář*. 5. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-671-5.
6. POLČÁK, Radim. a kol. *Autorský zákon. Praktický komentář s judikaturou*. Praha: Leges, 2020. ISBN 978-80-7502-391-9.
7. TELEC, Ivo. *Autorský zákon: Komentář*. 2. uprav. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-748-4.
8. ŠTEMBERKOVÁ, Růžena, Martin SLOBODNÍK, Pavla MATULOVÁ, Petr ZDRÁLEK a Jan ČERNÝ. *Úvod do problematiky duševního vlastnictví*. 1. uprav. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Kancelář transferu technologií, 2018. ISBN 978-80-7394-710-1
9. DE ICAZA, Maria. *Learn from the Past, Create the Future – The Arts and Copyright*. Switzerland: vyd. WIPO, 2010. ISBN 978-92-805-1621-0

Seznam použitých internetových zdrojů

1. *Kapitoly z historie INTEGRAM*. www.intergram.cz [online]. 2019 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/kapitoly-z-historie-intergram/>

2. *Státní fond kinematografie*. www.mkcr.cz [online]. [cit. 2022-02-21]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-fond-kinematografie-542.html>
3. *Pozice Evropského parlamentu přijatá v prvním čtení 23. 4. 2009, P6_TC1-COD (2008)0157*. www.europarl.europa.eu [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2009-0282+0+DOC+XML+V0//SK>
4. *Vyúčtování odměn INTEGRAM v číslech*. www.intergram.cz [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/vyuctovani-odmen-intergram-v-cislech/>
5. *Novela autorského zákona přináší „daň z odkazu“, ale zapomíná na soukromé či nekomerční užití*. www.lupa.cz [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: https://www.lupa.cz/clanky/novela-autorskeho-zakona-dava-prava-vydavatelum-ale-zapomina-na-soukrome-ci-nekomercni-uziti/?sznclid=xq-i-f28f7y8_X3_vP08vD-9vD_9v_wurL79_Dy8_Dz_vPx9-j39fG6sqP79_Dy8PLx8vL09-j8ve6pfv3__09oWH8oDy9oDz9oOA9PX18_CA9feE_oXzh4fw9Q&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu
6. *Sněmovní tisk 31 Novela z. - autorský zákon – EU* www.psp.cz [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=31>
7. *Novela autorského zákona 2021 aneb Co nám připravilo Ministerstvo kultury?* www.osa.cz [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.osa.cz/novela/zakladni-informace/>
8. *8 Tdo 137/2013*. www.kraken.slv.cz [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/8Tdo137/2013>
9. *3 Co 22/2001 Divadelní režie jako autorské dílo nebo umělecký výkon*. www.aspi.cz [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/4/23018/1/2?vtextu=v%C3%BDkonn%C3%BDch%20um%C4%9Blc%C5%AF#lema0>

Seznam použitých právních předpisů

1. § 1 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
2. § 6 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
3. § 8 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
4. § 2 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
5. § 11 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
6. § 12 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
7. § 13 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
8. § 15 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů
9. § 16 zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů

10. § 71 zákon č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů
11. § 27 zákon č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů
12. § 27 zákon č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů
13. § 73 zákon č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů
14. Čl. 17 zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod* ve znění pozdějších předpisů
15. § 81 zákon č. 89/2012 Sb. *Zákon občanský zákoník* ve znění pozdějších předpisů
16. § 74 ve spojení s § 26 zákona č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů
17. § 71 zákon č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů
18. § 64 zákon č. 121/2000 Sb., *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* ve znění pozdějších předpisů
19. „*Práva a povinnosti zaniknou uplynutím doby, na kterou byly omezeny.*“
dle § 603 zákon č. 89/2012 Sb., *zákon občanský zákoník*
20. Čl. 10 zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky* ve znění pozdějších předpisů

21. „Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem“ dle čl. 34 zákon 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod* ve znění pozdějších předpisů
22. § 1 zákon č. 141/1961 Sb., *o trestním řízení soudním (trestní řád)* ve znění pozdějších předpisů
23. § 13 zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* ve znění pozdějších předpisů
24. § 270 zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* ve znění pozdějších předpisů
25. § 271 zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* ve znění pozdějších předpisů
26. § 5 zákon č. 250/2016 Sb., *o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* ve znění pozdějších předpisů
27. § 105c zákon č. 121/2000 Sb., *autorský zákon* ve znění pozdějších předpisů
28. § 105a – 105c zákon č. 121/2000 Sb., *autorský zákon* ve znění pozdějších předpisů

Seznam použité akademické práce

1. ČÍHALOVÁ, Monika. *Ochrana práv a zájmů výkonných umělců* [online]. Praha, 2013 [cit. 2022-02-25]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59555/DPTX_2010_2_11220_0_177490_0_108035.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního, Vedoucí práce JUDr. Alexandra Wünschová Pujmanová
2. LEŠKA, Rudolf. *Právní ochrana uměleckého výkonu* [online]. Praha, 2016 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/105727/150039389.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Disertační práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce prof. JUDr. Dr. iur. h. c. Jan Kříž, CSc.

3. ŠÍMOVÁ, Jiřina. *Srovnání autorskoprávní ochrany autorů a výkonných umělců* [online]. Praha, 2019 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110748/120347222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. Veronika Křest'ánová, Dr.
4. COSTANTINI, Simona. *Výkonný umělec a doba ochrany majetkových práv* [online]. Praha, 2018 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/102836/120316737.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí práce JUDr. et MgA. Petra Žikovská

Přílohy

1. **Obr. 1 Graf Vyúčtování odměn INTEGRAM v číslech.** *www.integram.cz* [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/vyuctovani-odmen-intergram-v-cislech/>
2. **Obr. č. 2 Graf Vyúčtování odměn INTEGRAM v číslech.** *www.integram.cz* [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://www.intergram.cz/vyuctovani-odmen-intergram-v-cislech/>